

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Bakalářská práce

**Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality
(Mikroregion CHOPOS)**

Jana Slivanská

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jana Slivanská

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality (Mikroregion CHOPOS)

Název anglicky

Participants and their activities in local development (Mikroregion CHOPOS)

Cíle práce

Obecným cílem předkládané bakalářské práce je zjistit, jaké aktivity byly realizovány mikroregionem CHOPOS, jako aktérem lokálního rozvoje neziskového sektoru a posoudit a zhodnotit vliv identifikovaných aktivit (zejména realizovaných projektů) na rozvoj členských obcí regionu CHOPOS. Konkrétně tedy zjistit, jak přispívají místní aktéři a jejich aktivity k rozvoji lokality, a to v souladu s principem endogenního modelu rozvoje.

Metodika

Teoretická část bakalářské práce (jako předpoklad zpracování části empirické), vychází z prostudování teoretické literatury, odborných zdrojů, pramenů, kronik, materiálů a dokumentů vztahujících se ke sledované problematice tak, aby byl vymezen teoretický rámec a základní pojmosloví pro studované oblasti rozvoje venkova, rozvoje regionů, lokálního aktérství a (nejen projektové) spolupráce na úrovni obcí. Cílem navazující, empirické části práce, je nejprve činnost mikroregionu CHOPOS zhodnotit pomocí sekundární a komparativní analýzy dat o realizovaných projektech a jejich financování a následně učiněná zjištění dále použít a komparovat s daty, získanými realizací terénního šetření, uskutečněného pomocí polostandardizovaných rozhovorů s vybranými starosty členských obcí Mikroregionu CHOPOS a s manažerem mikroregionu CHOPOS o vlivu projektů uvedeného mikroregionu na rozvoj lokality, tvořené členskými obcemi mikroregionu CHOPOS. Získaná data budou zpracována, analyzována, vyhodnocena a interpretována.

Doporučený rozsah práce

cca 30 – 40 stran textu

Klíčová slova

aktér, aktivita, činnost, lokalita, rozvoj, region, regionální rozvoj, mikroregion, spolupráce, svazek, projekt, dotace, financování

Doporučené zdroje informací

BINEK, J., SVOBODOVÁ, H., HOLEČEK, J. a kol.: Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova. 1. vyd. Brno: Garep, spol. s.r.o., 2009.

BLAŽEK, Jiří, UHLÍŘ, David. Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. 1. vydání, Praha: Karolinum, 2002.

ČERMÁK, D., VOBECKÁ, J. (2011). Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib. Praha, Česká republika: Sociologické nakladatelství (SLON).

Dokumenty a legislativní zdroje související s regionálním rozvojem.

GALVASOVÁ, I.: Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. Brno: Georgetown, 2007.

Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1996.

Wokoun, R., Malinovský J. a kol. 2008. Regionální rozvoj (Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha : Linde Praha, a. s., 2008.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Lucie Kocmánková Menšíková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 30. 10. 2015

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 11. 2015

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality (Mikroregion CHOPOS)" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14.3.2016

_____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Lucii Kocmánkové Menšíkové, PhD. za odbornou pomoc, rady a připomínky, které vedly k zpracování této práce. Dále bych chtěla poděkovat Ing. Miroslavovi Kratochvílovi za poskytnutí materiálů o mikroregionu a zprostředkování setkání se starosty obcí Teplýšovice, Chotýšany, Kozmice a Litichovice.

Aktéři a jejich aktivity v rozvoji lokality (Mikroregion CHOPOS)

Participants and their activities in local development (Mikroregion CHOPOS)

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá aktéry lokálního rozvoje. Obecným cílem práce bylo zjistit, jaké jsou aktivity mikroregionu CHOPOS, jako aktéra lokálního rozvoje a posoudit a zhodnotit vliv sledovaných aktivit na rozvoj členských obcí regionu CHOPOS. Práce je zaměřena na zjištění toho, jak přispívají místní aktéři k rozvoji lokality a to v souladu s principem endogenního pojetí rozvoje.

V teoretické části práce byly definovány pojmy, které souvisí s problematikou regionálního rozvoje. Zjištění učiněná sekundární analýzou dat o projektech mikroregionu CHOPOS ukazuje, že nejvyšší celkové náklady na projekty za sledované období 2001-2008 byly v roce 2003 (7 903 419,- Kč). Nejvíce projektů realizovaných metodou LEADER za období 2007-2013 realizovala obec Postupice a Teplýšovice, obě obce vždy po dvou projektech (Postupice v hodnotě 1 529 961,- Kč a Teplýšovice v hodnotě 1 033 657,- Kč). Z analýzy projektů členských obcí mikroregionu CHOPOS realizovala obec Teplýšovice za období 2001-2008 nejvíce vlastních projektů, celkem 21 (v hodnotě 6 857 826,-Kč).

Vyhodnocená data z polostrukturovaných rozhovorů se starosty členských obcí mikroregionu CHOPOS ukazují, že všichni starostové spatřují ve členství v mikroregionu jen samé výhody a všichni považují ostatní obce za spíše aktivní. Aktéři považují za nejúspěšnější projekt rozhledny Špulky. Na základě těchto rozhovorů byl také zjištěn důvod pozdějšího vstupu do svazku jedné z obcí. Důvodem byla především nerozhodnost zastupitelstva.

Summary

This thesis deals with participants of local development. The aim of the thesis was to find out activities of micro-region CHOPOS. This micro-region is an actor in local development and the aim of this thesis is to monitor its activities. The thesis is focused on finding out how local actors contribute to the development of the site in accordance with the principle of an endogenous approach to development.

The theoretical part defines terms related to the issue of regional development. The findings of a secondary analysis of projects micro-region CHOPOS shows that the highest total costs of the projects for the period 2001-2008 were in 2003 (7,903 419 CZK). Most projects implemented by LEADER for the period 2007-2013 and implemented by the municipality Postupice and Teplýšovice, both municipalities made two projects (Postupice 1,529,961 CZK and Teplýšovice 1,033,657 CZK). Teplýšovice realized the most of the projects for the period 2001-2008, a total of 21 (with a value of 6,857,826 CZK).

Evaluated data from semi-structured interviews with mayors of micro-region CHOPOS shows that all the mayors see nothing but benefits in membership in the micro-region. And all other municipalities consider as rather active. Actors considered the most successful project of lookout of Špulka. These interviews were also found reason for the subsequent entry into the union one of the municipalities. The reason was indecision of council.

Klíčová slova: aktér, aktivita, činnost, lokalita, rozvoj, region, regionální rozvoj, mikroregion, spolupráce, svazek, projekt, dotace, financování

Keywords: participant, activity, locality, development, region, regional development, micro-region, cooperation, alliance, project, grant, funding

Obsah

1	Úvod	13
2	Cíl práce a metodika.....	14
3	Vymezení základních pojmů sledované problematiky	15
4	Regionální a rurální rozvoj z hlediska endogenního přístupu	19
4.1	Regionální rozvoj a koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji.....	19
4.2	Teorie regionálního rozvoje.....	20
4.2.1	Neoklasická teorie regionálního rozvoje (1920-1940)	20
4.2.2	Keynesiánské období: Teorie skupiny jádro-periferie (1950-1975).....	20
4.2.3	Neomarxistická teorie rozvoje – dependency theory (1970-1985).....	21
4.2.4	Regionální politika inspirovaná institucionálními teoriemi.....	21
	Sítě kontaktů a regionální „zakořenění“	21
	Teorie učících se regionů.....	22
4.2.5	Současné eklektické období regionální politiky (od 70. let)	22
	„Lokalizace“ regionální politiky – lokální iniciativy	22
4.3	Základní dokumenty regionálního rozvoje	23
4.3.1	Zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb.....	23
4.3.2	Strategie regionálního rozvoje (SRR).....	24
4.3.3	Dohoda o partnerství pro programovací období 2014 - 2020.....	25
4.3.4	Operační programy	26
4.3.5	Programy zaměřené na rozvoj venkova a zemědělství.....	28
	Program rozvoje venkova (PRV).....	28
	Program obnovy a rozvoje venkova	28
4.3.6	Celostátní síť pro venkov	28

5	Aktéři regionálního rozvoje a mikroregiony jako možná forma spolupráce obcí	30
5.1	Dělení aktérů regionálního rozvoje.....	31
5.1.1	Nadnárodní úroveň aktérů regionálního rozvoje	31
5.1.2	Národní úroveň aktérů regionálního rozvoje	31
5.1.3	Krajská úroveň aktérů regionálního rozvoje.....	32
5.1.4	Místní úroveň aktérů regionálního rozvoje.....	32
5.2	Legislativní zakotvení spolupráce obcí podle zákona o obcích.....	33
5.3	Mikroregion jako forma spolupráce aktérů veřejného sektoru (obcí)	34
5.4	Přeshraniční spolupráce obcí	35
5.5	Místní akční skupiny.....	35
5.5.1	Princip LEADER ČR.....	35
5.6	Místní agenda 21	36
5.7	Ostatní formy spolupráce.....	36
	Shrnutí teoretické části.....	37
6	Sekundární analýza dat o projektech, které byly realizovány členskými obcemi mikroregionu CHOPOS.....	39
6.1	Mikroregiony v České republice.....	39
6.2	Mikroregion CHOPOS	40
6.2.1	Demografická charakteristika mikroregionu CHOPOS	41
6.3	Analýza projektů mikroregionu CHOPOS	42
6.3.1	Společné projekty realizované ve spolupráci obcí mikroregionu CHOPOS ...	42
6.3.2	Projekty členských obcí mikroregionu CHOPOS	45
6.3.3	Projekty realizované metodou LEADER ČR v rámci mikroregionu CHOPOS	46
6.3.4	Podíl celkových nákladů realizovaných projektů na jednoho obyvatele mikroregionu CHOPOS.....	48
6.3.5	Projekt Rozhledna Špulka.....	49
6.4	Zjištění učiněná pomocí sekundární analýzy dat o projektech mikroregionu CHOPOS.....	51

7	Empirické šetření o významu projektů realizovaných mikroregionem CHOPOS na rozvoj sledované lokality	52
7.1	Základní charakteristika dotazovaných	53
7.2	Analýza dat získaných pomocí polostandardizovaných rozhovorů.....	54
7.2.1	Otázky pro starosty obcí Teplýšovice, Chotýšany a Kozmice	54
7.2.2	Otázky pro starostu obce Litichovice	56
7.2.3	Otázky pro manažera mikroregionu	57
	Shrnutí empirické části	59
8	Závěr	61
9	Bibliografie	64
	Internetové zdroje	64
	Zákony	67
	Brožury	68
	Ostatní zdroje.....	68
10	Přílohy.....	69
10.1	Příloha č. 1 – Graf projektů metodou LEADER v mikroregionu CHOPOS	69
10.2	Příloha č. 2 – Přepisy rozhovorů uskutečněných na zasedání mikroregionu CHOPOS.....	69
10.3	Příloha č. 3 – Ukázka z programu zasedání mikroregionu CHOPOS	75

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Koncepce regionálního rozvoje.....	19
Tabulka 2 - Srovnání cílů SRR 2007-2013 a 2014-2020.....	24
Tabulka 3 - Porovnání operačních programů v programovacím období 2007-2013 a 2014-2020	27
Tabulka 4 - Dělení aktérů regionálního rozvoje	32
Tabulka 5 - Matice aktérů - prostorová úroveň versus typ sektoru	33
Tabulka 6 – Mikroregiony v ČR.....	39
Tabulka 7 – Obyvatelstvo mikroregionu CHOPOS	41
Tabulka 8 - Společné projekty všech obcí mikroregionu CHOPOS	42
Tabulka 9 - Projekty a dotace mikroregionu CHOPOS (v období 1999-2009).....	44
Tabulka 10 - Projekty členských obcí a účast na společných projektech mikroregionu CHOPOS.....	45
Tabulka 11 - Projekty realizované metodou LEADER v rámci mikroregionu CHOPOS...	46
Tabulka 12 – Podíl celkových nákladů realizovaných projektů na jednoho obyvatele mikroregionu CHOPOS	48
Tabulka 13 - Partneři projektu Rozhledna Špulka.....	50
Tabulka 14 - Otázky pro starosty obcí Teplýšovice, Chotýšany a Kozmice	53
Tabulka 15 - Otázky pro starostu obce Litichovice	53
Tabulka 16 - Otázky pro manažera mikroregionu CHOPOS	53
Tabulka 17 - Základní charakteristika dotazovaných I.....	53
Tabulka 18 - Základní charakteristika dotazovaných II.	53
Tabulka 19 - Odpověď na otázku č. 1.....	54
Tabulka 20 - Odpověď na otázku č. 2.....	55
Tabulka 21 - Odpověď na otázku č. 3.....	55
Tabulka 22 - Odpověď na otázku č. 4.....	56
Tabulka 23 - Odpověď na otázku na otázku č. 1 (Litichovice)	56
Tabulka 24 - Odpověď na otázku č. 2 (Litichovice).....	57
Tabulka 25 - Odpověď na otázku č. 3 (Litichovice).....	57
Tabulka 26 - Odpověď na otázku č. 1 (manažer)	57
Tabulka 27 - Odpověď na otázku č. 2 (manažer)	58
Tabulka 28 - Odpověď na otázku č. 3 (manažer)	58

Tabulka 29 - Odpověď na otázku č. 4 (manažer)	58
Tabulka 30 - Odpověď na otázku č. 5 (manažer)	59
Tabulka 31 - Odpověď na otázku č. 6 (manažer)	59

Seznam obrázků

Obrázek 1 - Mikroregion CHOPOS.....	40
Obrázek 2 - Projekty metodou Leader a projekty jednotlivých obcí.....	47
Obrázek 3 - Rozhledna Špulka	50

1 Úvod

Problematika regionálního rozvoje zahrnuje mimo jiné i využití kulturního potenciálu, zvýšení kvality života obyvatel, vzdělání a přírody. V České republice existuje mnoho příležitostí, jako je např. zvyšování zájmu o kvalitní regionální potraviny, růst zájmu o zdravé životní prostředí nebo inovace v rámci zemědělství. Proto vznikaly různé spolky, zájmová sdružení nebo místní akční skupiny, aby svými činnostmi přispěly k rozvoji daných lokalit. Jejich cíle a aktivity přispívají ke zkvalitnění bydlení a plnohodnotnému využívání volného času a přispívají také tomu, aby například kvalifikovaní lidé neodcházeli do měst, či ke zvýšení zaměstnanosti ve venkovských regionech nebo rozvoji podnikání.

Bakalářská práce se proto zabývá právě takovými aktéry lokálního rozvoje, kteří přispívají k rozvoji mikroregionu CHOPOS prostřednictvím žádoucích aktivit.

V České republice existuje mnoho svazků obcí a já se v této práci zaměřím právě na mikroregion CHOPOS, ze kterého pocházím jako na lokalitu, kterou je možné sledovat z hlediska jejího rozvoje. Představuje pro mě ideální model fungování aktéra v regionálním rozvoji. Jde však o subjektivní pohled a proto se tímto tématem budu zabývat a tento předpoklad ověřovat. Svazek obcí sdružuje venkovské a turistické obce v region Středočeského kraje. V tomto regionu se nachází hrad Český Šternberk nebo zámek Jemniště. Tento svazek byl založen v roce 1999 a skládá se z 21 obcí. Tyto obce se dobrovolně sdružily, aby mohly spolupracovat na rozvoji pomocí žádoucích změn, které si určily ve svých stanovách. V těchto stanovách mikroregionu z roku 2011 je uvedeno především zvýšení kvality života ve venkovských oblastech, spolupráce při obnově venkova na rozvoji cestovního ruchu v regionu Posázaví nebo výměna know-how mezi partnerskými obcemi v ČR a zemích EU. Právě úsilí a aktivity přispěly k rozvoji tohoto regionu. Jedním z realizovaných cílů mikroregionu je projekt „Rozhledna Špulka s naučnou stezkou“ a má rozhodně vliv na rozvoj regionu v kontextu využití volného času. Avšak nejen Špulka, ale i ostatní projekty představují úspěšnou činnost aktérů. Tyto projekty přispěly k rozvoji lokality, a proto se jimi budu zabývat.

2 Cíl práce a metodika

Obecným cílem práce je zjistit, jaké aktivity byly realizovány mikroregionem CHOPOS, jako aktéra lokálního rozvoje a posoudit a zhodnotit vliv identifikovaných aktivit na rozvoj členských obcí regionu CHOPOS. Konkrétně tedy zjistit, jak přispívají místní aktéři a jejich aktivity k rozvoji lokality a to v souladu s principem endogenního modelu rozvoje.

Teoretická část této práce je věnována především problematice regionálního rozvoje a rozvoje venkova a mikroregionů jako aktérů regionálního rozvoje pomocí definování pojmů mikroregion, aktér, venkov a další. Bude použita technika studia odborné literatury a ostatních vhodných zdrojů (jako relevantních dokumentů, vztahujících se ke sledované problematice).

Následující kapitola sekundární analýzy dat se zaměřuje nejprve na vymezení a charakteristiku aktérů mikroregionu CHOPOS a dále pak na jeho aktivity v projektech mikroregionu. Bude zjištěno, jak byly jednotlivé projekty financovány. Zda projekty byly financovány z EU nebo z jiných zdrojů. Materiálem pro tuto analýzu budou dokumenty poskytnuté manažerem mikroregionu.

Empirická část vychází jednak z teoretické části zaměřené na regionální rozvoj a rozvoj venkova a dále ze sekundární analýzy dat zabývající se jednotlivými identifikovanými projekty. Tato část bude realizována pomocí rozhovorů s vybranými starosty členských obcí mikroregionu CHOPOS, a pro komparaci získaných dat také s manažerem mikroregionu CHOPOS. Cílem je zjistit a zhodnotit, jaký vliv má mikroregion CHOPOS na rozvoj lokality vymezené členskými obcemi uvedeného mikroregionu. Data budou zjišťována terénním dotazováním a následně budou zpracována, komparována a vyhodnocena.

Bakalářská práce zajisté nevyřeší zcela danou problematiku. Avšak přispěje k poznání fungování mikroregionu jako lokálního aktéra a dále principu endogenního rozvoje.

3 Vymezení základních pojmů sledované problematiky

Nejprve je nutné definovat vybrané základní pojmy, které budou dále užívány v této práci. Jedná se o pojmy aktér, aktivita, endogenní pojetí, lokalita, mikroregion, obec, potenciál, projekt, obec, region, regionální rozvoj, spolupráce a venkov.

Aktér je formulován jako nositel, iniciátor a realizátor sociální činnosti. Za aktéra je možné považovat jednoho člověka – individuum, ale také sociální skupiny jako možné nositele aktivit (Velký sociologický slovník, 1996, str. 47).

Aktivita je definována jako činnost, tedy jako specifická forma jednání, která směřuje k dosažení určitého cíle. V nejširším smyslu se jedná o každé jednání nebo proces. V užším smyslu je to aktivní vztah sociálního individua nebo skupiny k vnějšímu prostředí, a to sociálnímu nebo přírodnímu. Touto činností si subjekt stanoví cíl a použije prostředky k jeho dosažení za určitých pravidel (Velký sociologický slovník, 1996, str. 157).

Endogenní pojetí rozvoje neboli endogenní přístup v regionálním rozvoji znamená působení „zdola“ (uvnitř, vně společnosti) jako výsledek kultury a společenských činností lidí (HUDEČKOVA, LOŠŤÁK, & ŠEVČÍKOVÁ, 2013, stránky 25-26).

Exogenní pojetí rozvoje představuje působení „shora“ (vně lidské společnosti, z přírody) (HUDEČKOVA, LOŠŤÁK, & ŠEVČÍKOVÁ, 2013, stránky 25-26).

Lokalita je konkrétní místo nebo oblast, dále také místo výskytu nebo může být nalezištěm (Slovník cizích slov). Jedná se také o skutečnost nebo vlastnost či kvalitu prostoru. Lokalita je také definována jako sousedství, kraj, okres nebo okolí (The free dictionary).

Mikroregion je neoficiální termín v obdobném významu jako svazek obcí. Mikroregion je v současné době jednou z nejvýznamnějších forem spolupráce obcí. Obce vytvářejí tyto svazky dobrovolně za různým účelem a to především spolupráce a prosazování společných zájmů. Tyto zájmy se týkají oblasti školství, zdravotnictví, kultury, cestovního ruchu atd. Tyto svazky mohou vystupovat také v různých kontextech jako je např. LEADER ČR¹.

---

¹ LEADER ČR = program zaměřený na zlepšení kvality života, posílení místního ekonomického prostředí a využití místní produkce a zhodnocení přírodních a kulturních zdrojů (ČERMÁK & VOBECKÁ, 2011).

Mohou být také členy tzv. místních akčních skupin (MAS), které provádí výběr projektů a administrativu v rámci programu LEADER ČR (ČERMÁK & VOBECKÁ, 2011, stránky 19-20).

Obec je ze sociologického hlediska územní společenství, v němž dochází k interakcím mezi obyvateli a institucemi za účelem dosažení hospodářských, sociálních a kulturních cílů. Ve významu správním je obec nejnižší územní a správní jednotka, která má charakter venkovského nebo městského sídla (Velký sociologický slovník, 1996, str. 699). Dále Velký sociologický slovník uvádí pojem **obec venkovská**, blíže specifikovaná jako **vesnice**. Jedná se o základní sídlištní jednotku ve venkovském prostoru, která ve správním smyslu nazvána jako venkovská obec a tato obec je vymezena maximálním počtem obyvatel, tedy 2-5 tis. obyvatel (Velký sociologický slovník, 1996, str. 1382). Obec je také vymezena v Zákoně o obcích, 128/2000 Sb., a to v § 1 jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek, dále v § 2 tento zákon upravuje obec jako veřejnoprávní korporaci, která má vlastní majetek a vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese tedy veškerou odpovědnost. V druhém odstavci je uvedeno, že obec pečuje o rozvoj svého území ve všech směrech a především o potřeby svých občanů (Sb.).

Potenciál lidský (z *lat. potentia*) znamená doslova moc, sílu, váhu a vliv. Tento termín vyjadřuje úlohu člověka ve společnosti a je shodný s pojmem **lidský kapitál**, který považuje člověka za zdroj ekonomického růstu. Lidský potenciál tedy zachycuje podstatnou úlohu, moc a sílu člověka ve společnosti a to především z ekonomického hlediska (Velký sociologický slovník, 1996, stránky 814-815).

Potenciál sociokulturní je vliv sociálních a kulturních charakteristik obyvatel. Vychází z životního prostředí a tradic. „*Představuje tedy konstelaci kulturních hodnot, idejí či jiných duchovních výtvorů, zahrnuje však právě i spolupůsobení prostředí a dějinného momentu*“ (Velký sociologický slovník, 1996, stránky 814-815).

Projekt dle Velkého slovníku cizích slov znamená „*náčrt, plán, záměr, návrh nebo činné školní probírání nějakého zjevu v životě bez rozdělení na jednotlivé předměty*“ (PECH, 1948).

Region je objekt regionalistických studií a předmětem jsou prostorové jevy, vztahy a procesy (HUDEČKOVÁ, LOŠTÁK, & ŠEVČÍKOVÁ, 2013). Neexistuje však jednoznačná definice a proto **H. H. Blotevogel** regiony označuje za „*víc dimenzionální sémantická pole*“ a podle **P. Weichharta** jsou regiony „*chimérou, artefaktem nebo strukturálním principem společenských systémů*“. Regiony vznikaly procesem abstrakce, zobecněním nebo konstrukcí, tedy specifickým způsobem, který nazýváme regionalizace. Existuje řada způsobů typologizace regionů. Většina z nich kombinuje aspekty, jako jsou různá pojetí či koncepce prostoru (území). Jedna z nejvíce zmiňovaných koncepcí je dle **H. H. Blotevogela**, ten dělí regiony na reálné, regiony vymezené lidskými aktivitami a činnostmi a identifikační regiony (WOKOUN & MALINOVSKÝ, 2008). Dle Zákona o podpoře regionálního rozvoje (Zákon č. 248/2000 Sb.) se rozumí „*regionem územní celek vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován*“ (Zákon č. 248/2000 Sb.).

Regionální rozvoj „*zahrnuje nejen územní aspekty, ale také otázky ekonomické, ekologické, sociální i kulturní. Obecně platí, že regionálním rozvojem se zabývá většina územně správních jednotek. Vycházejí přitom ze základního dokumentu, zákona č. 248/2000 Sb. o podpoře regionálního rozvoje*“ (HUDEČKOVÁ, LOŠTÁK, & ŠEVČÍKOVÁ, 2013, stránky 83-84).

Rozvoj definuje Velký sociologický slovník nejprve jako **rozvoj trvale udržitelný**, který je popisován jako takový vývoj společnosti, který umožňuje generacím žijícím uspokojovat své potřeby tak, aby nebyly omezeny potřeby generací budoucích. Zahrnuje tedy uspokojení základních potřeb bez toho, aby bylo narušeno životní prostředí. Dále je uveden **rozvoj vědeckotechnický**, který využívá poznatků vědy a techniky k růstu ekonomické efektivnosti (Velký sociologický slovník, 1996, str. 956).

Spolupráce nebo též kooperace je chápána jako společná, respektive návazná činnost uvnitř skupiny či navenek. Ten, kdo spolupracuje, musí akceptovat společné cíle a shodovat se ve strategii dosahování společných cílů. Důležitá je i vzájemná komunikace, která je pro spolupráci charakteristická. Komunikace v rámci kooperace znamená vysokou míru výměny informací se snahou předávat si informace co nejpřesněji a co nejúspěšněji (Velký sociologický slovník, 1996, str. 532).

Venkov je obydlený prostor mimo městské lokality tradičně orientovaný na zemědělství a charakteristický menším počtem obyvatel, ale jiným způsobem života, než ve městě. Tento způsob života je spojen s přírodou, ale také rozdílnou sociální strukturou v porovnání s městem. Z hlediska sociologie je venkov chápán jako specifický typ komunity nebo také rurální komunity či venkovským společenstvím. Rozdíl oproti městské (urbánní) komunitě je zde ve vyšší míře vzájemné sociální závislosti, menší variabilitě pracovních příležitostí, menší sociální diferenciaci, silnější vazbě na tradice a slabší ke změnám a silnější determinaci přírodního prostředí. Venkov je považovaný za méně civilizovaný, avšak pod vlivem urbanizace dochází k oslabení výrazných rozdílů mezi městem a venkovem. Dnes tvoří venkovské obyvatelstvo malá část obyvatel, pracující v zemědělství. Venkov se stal spíše místem rekreace a to hlavně pro městské obyvatele (Velký sociologický slovník, 1996, str. 1380).

Výše definované pojmy budou rozpracovány podrobněji v následujících kapitolách č. 4 (Regionální a rurální rozvoj z hlediska endogenního přístupu) a kapitole č. 5 (Aktéři regionálního rozvoje a mikroregiony jako možná forma spolupráce obcí).

4 Regionální a rurální rozvoj z hlediska endogenního přístupu

Tato kapitola bude věnována regionálnímu a rurálnímu rozvoji z hlediska endogenního přístupu. Bude zde podrobněji vysvětlen.

4.1 Regionální rozvoj a koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji

„Definice regionálního rozvoje není zcela dána, přesto lze říci, že regionální rozvoj lze chápat ve dvou základních přístupech – praktickém a akademickém“ (WOKOUN & MALINOVSKÝ, 2008, str. 11). Praktický přístup je chápán jako využívání a zvyšování potenciálu území, projevuje se ve zlepšování konkurenceschopnosti soukromého sektoru, vyšší životní úrovni obyvatel a lepším stavu životního prostředí. Potenciál daného území či regionu lze zhodnotit pomocí ekonomických ukazatelů jako je například HDP na obyvatele, míra nezaměstnanosti, průměrná mzda nebo kvalita a dostupnost infrastruktury. Tímto přístupem se zabývají především krajské, městské a obecní úřady. Přístup akademický zahrnuje aplikaci nauk, především ekonomie, geografie a sociologie. Tento přístup hledá „příčiny zákonitostí, rozmístování ekonomických činností, nerovnoměrného osídlování území a navazující hledání nástrojů pro ovlivnění těchto procesů, ovlivnitelných a neovlivnitelných faktorů rozvoje apod“ (WOKOUN & MALINOVSKÝ, 2008, stránky 11-12). Tento přístup je typický právě pro akademickou sféru. V akademickém pojetí jsou vytvořeny jisté poznatky, které jsou následně využívány právě v praktickém přístupu regionálního rozvoje (WOKOUN & MALINOVSKÝ, 2008, stránky 11-12).

Tabulka 1 - Koncepce regionálního rozvoje

	Exogenní regionální rozvoj	Endogenní regionální rozvoj
Hlavním řídicím místem je:	Centrum	Lokalita
Způsob řízení je:	Centralistický	Decentralizovaný
Hlavní zdroje RR jsou spatřovány ve:	Technických inovacích	Sociálních inovacích
Hospodářský potenciál regionů spočívá v:	Aglomeračních úsporách	Lidském kapitálu
Hlavní výkonné subjekty rozvoje jsou:	Globální firmy	Lokální firmy
Zdůrazňuje se potřeba investic do:	Technicko- ekonomické oblasti	Vzdělání
Hlavním efektem je:	„Vítězí globalita“	„Vítězí lokalita“

Zdroj: Skripta Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova, str. 84, Hudečková, Lošťák, Ševčíková, 2013.

Endogenní přístup v pojetí regionálního rozvoje se prosazuje od 70. let 20. století, dříve převládala tzv. exogenní přístup. Tyto přístupy se však vzájemně nevylučují. Rozdíly jsou patrné z tabulky č. 1, viz výše. Z tabulky je patrné, že endogenní přístup se více zaměřuje

na lokalitu a vše co se slovem „lokální“ souvisí. V první řadě tedy využívá potenciál samotné lokality bez zásahu státu. Exogenní přístup je zase zaměřen na globální pohled na regionální rozvoj, to je patrné z toho, že hlavními výkonnými subjekty jsou globální firmy, které diktují podmínky v daném prostředí. (HUDEČKOVÁ, LOŠŤÁK, & ŠEVČÍKOVÁ, 2013, str. 84)

4.2 Teorie regionálního rozvoje

V následující části budou představeny teorie regionálního rozvoje a následně bude oddíl ukončen těmi teoriemi, které nejvíce inklinují k endogennímu přístupu.

4.2.1 Neoklasická teorie regionálního rozvoje (1920-1940)

Neoklasická teorie dělí regionální růst na krátkodobý a dlouhodobý. Krátkodobý růst je založen na přirozeném vyrovnávání rozdílů mezi regiony (pohybem kapitálu a migrací) a dlouhodobý růst je závislý na růstu kapitálu, růstu populace a technickém pokroku (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, stránky 64-66).

Tato teorie předpokládá dva modelové sektory ekonomik, jednosektorový a dvousektorový model. Jednosektorový model je nejjednodušším modelem pro vysvětlení regionálního rozvoje. Tato teorie se zabývá krátkodobým a dlouhodobým regionálním růstem. Dvousektorový model pak předpokládá existenci dvou sektorů s rozdílnou produktivitou. Uvažuje možnost obchodování mezi regiony za účelem získání komparativních výhod. Pokud v některém z regionů roste objem produkce, může to být způsobeno přesunem výrobních faktorů do sektoru s vyšší produktivitou. Dvousektorový model umožňuje sledovat závislost regionu na sektoru a také analyzovat důsledky rozdílného růstu exportu v rámci regionu. Tento model také říká, že mobilita pracovních sil i kapitálu může probíhat současně stejným směrem. Tvrdí, že různé regiony s různou specializací mají jiné tempo růstu, což vede k meziregionálním rozdílům (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, stránky 64-66).

4.2.2 Keynesiánské období: Teorie skupiny jádro-periferie (1950-1975)

„Teorie skupiny jádro-periferie mají několik společných základních rysů. Především považují regionální růst za nerovnovážný proces, dále rozlišují význam různých odvětví (zejména exportních) pro ekonomický růst a v duchu keynesiánství zdůrazňují především roli strany poptávky po stimulaci růstu“ (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, str. 101). Podle autorů těchto teorií existuje dlouhodobý nerovnoměrný ekonomický rozvoj. Avšak

se shodují, že tato nerovnováha nelze odstranit, je to právě to, co je nezbytné pro další rozvoj (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, str. 101).

4.2.3 Neomarxistická teorie rozvoje – dependency theory (1970-1985)

Tato teorie byla rozšířena hlavně v Latinské Americe a snaží se vysvětlit nerovnoměrný vývoj ve světovém měřítku. Podle této teorie, využívá světová ekonomika slabosti periferie, jejíž závislost je na jádru prohlubována (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, str. 106).

4.2.4 Regionální politika inspirovaná institucionálními teoriemi

Cílem politiky inspirované institucionálními teoriemi je napomoci vzájemné interakci a učení jednotlivých aktérů a zvýšit jejich reflexivitu. Tohoto cíle je možno dosáhnout pouze prostřednictvím intervence veřejného sektoru (státu, regionu) nebo společného úsilí veřejného a soukromého sektoru. Tyto intervence představují investice do vzdělávání a podporu vědy a výzkumu nebo vzniku organizací – tzv. regionálních podpůrných infrastruktur. Politika také uvažuje o vzniku místních podnikatelských sdružení. Podle Keebla jsou nejdůležitější kontakty s univerzitou. Institucionalisté doporučují vytvářet příjemné životní prostředí a také zkvalitňovat životní podmínky v místě po všech stránkách. Někteří institucionalisté chtějí zapojovat co nejširší okruh společnosti do procesu vzdělávání a rozhodování o věcech veřejných a zkvalitňovat tak místní „sociální kapitál“. Obecně lze tedy říci, že není dobré odstraňovat rozdíly za každou cenu, ale využít tyto rozdíly ve prospěch něčeho nového (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, stránky 163-165).

Sítě kontaktů a regionální „zakořenění“

„Sítě kontaktů a těsných vazeb mezi podniky a dalšími organizacemi v regionu zvyšují schopnost podniků mobilizovat zdroje a informace a pružněji reagovat na změny“ (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, stránky 155-157). Existují různé sítě kontaktů jak mezi podniky, tak mezi lidmi a každý jedinec či podnik je do těchto sítí určitým způsobem „zakořeněn“ a jeho síť určitým způsobem předurčuje jeho možnosti. Teorie se snaží *„objasnit velkou inovační schopnost některých regionů, jejich schopnost pružně reagovat na měnící se podmínky na trhu a nalézt souvislost mezi prostorovou koncentrací podnikatelských aktivit a jejich adaptabilitou“* (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, stránky 155-157). Využívá také poznatků sociologie. Jde zde především o pochopení regionálních rozdílů (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, stránky 155-157).

Teorie učících se regionů

„Znalosti jsou považovány za nejstrategičtější surovinu a učení za rozhodující proces z hlediska trvale udržitelné konkurenceschopnosti“ (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, stránky 158-162). Za klíčový způsob regionální diferenciacce se zde považuje schopnost učit se a inovovat. Teorie neuvažuje jen učení v rámci samotného regionu, ale záleží také na obecnějším charakteru kultury regionu a také na sítích kontaktů a dalších formách meziregionální spolupráce. Regiony, které se přizpůsobí rostoucí globalizaci, budou zapojeni do vznikajících globálních sítí kontaktů a budou tak moci tvořit nové učící se prostředí a to jim dodá nové konkurenční výhody (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, stránky 158-162).

4.2.5 Současné eklektické² období regionální politiky (od 70. let)

Toto období navazuje na předchozí směry, avšak využívá rozšířené nástroje regionální politiky. *„Současné přístupy k řešení regionálních problémů zdůrazňují tedy především podporu vznikajícím a malým a středním firmám, podporu šíření technických inovací, decentralizační opatření ve sféře veřejné správy, podporu lokální iniciativě, deregulační opatření, networking a programy následné péče o zahraniční investory (tzv. programy aftercare)“* (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, str. 167). Veškeré tyto přístupy napomáhají regionálnímu rozvoji a dávají význam lidským iniciativám a lidským zdrojům pro regionální rozvoj (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, str. 167).

„Lokalizace“ regionální politiky – lokální iniciativy

Navazuje na méně účinnou strategii, která směřuje do *„přitáhnutí podnikatelských aktivit z vně regionu pomocí nabídky standardního souboru pobídek“* (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, str. 172). Avšak místní orgány mohou využít endogenní potenciál a vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj místních firem. Mohou jim například poskytnout volné prostory, poradenství, rekvalifikační kurzy a drobná zvýhodnění v oblasti daně z nemovitostí a místních poplatků. Nejde o cílenou pomoc jednotlivci, ale celku, tedy jde o vytvoření dlouhodobějšího efektu partnerských vztahů. Další možností jsou nepřímé nástroje a to zejména vzdělávání lidských zdrojů, věda a výzkum nebo také regionální marketing (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002, str. 172).

---

² Eklektické= výraznější zastoupení institucionálních a neoliberalních přístupů

Novou formou lokální spolupráce se staly společné podniky soukromého a veřejného sektoru tzv. PPP (public private partnership). Cílem PPP je společná realizace projektů, na které nemají subjekty veřejného sektoru dostatek zkušeností nebo prostředků, ale vlastní například pozemky. Přímý podíl na vlastnictví firmy, která bude projekt realizovat, umožňuje například obci či městu efektivní kontrolu nad projektem i možnost příjmů (příkladem je projekt obchodního centra Myslbek v centru Prahy³). Dalším motivem může být projekt, který není atraktivní pro soukromou firmu, ale je atraktivní pro město nebo obec (například rekonstrukce cenného objektu). Další formou lokální iniciativy je *networking*. Jedná se o spolupráci mezi subjekty se společným zájmem. Cílem je vzájemná výměna informací a služeb pro veřejný prospěch. Pro správné fungování *networkingu* je nutný společný zájem a atmosféra důvěry a profesionalita (BLAŽEK & UHLÍŘ, str. 173).

Mimo jiné je také další formou podpory regionálního rozvoje zpracování regionálních rozvojových programů (strategií lokálního/regionálního rozvoje) buď regionálními orgány, nebo specializovanými agenturami v úzké spolupráci s významnými aktéry regionu. Tyto programy mají za cíl analyzovat slabé a silné stránky, příležitosti a hrozby regionu (SWOT analýza). Strategie umožní také získat lepší představu o perspektivách regionu a podnikatelských příležitostech. Jedná se o krok kupředu oproti tradiční „relokační“ politice (BLAŽEK & UHLÍŘ, str. 173).

4.3 Základní dokumenty regionálního rozvoje

4.3.1 Zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb.

Základním dokumentem regionálního rozvoje je Zákon o podpoře regionálního rozvoje ČR 248/2000 Sb., dle § 1 „*tento zákon stanoví podmínky pro poskytování podpory regionálnímu rozvoji s cílem vyváženého rozvoje státu nebo územního obvodu kraje, s tím související působnost správních úřadů, krajů a obcí a vytváří podmínky pro koordinaci a realizaci hospodářské a sociální soudržnosti*“ (Zákon č. 248/2000 Sb.). Tento zákon podporuje různé oblasti a to především: podnikání, lidské zdroje, výzkum a vývoj, cestovní

---

³ Původní pozemek sloužil jako staveniště pro stavbu metra. Po dokončení se uvažovalo o dalším využití tohoto pozemku v centru Prahy. Magistrát Hlavního města Prahy, tedy vlastník pozemku, se v soutěži rozhodl pro návrh společnosti CDC, tedy vystavět obchodně-administrativní palác.

ruch, infrastrukturu, rozvoj tělovýchovy, sportu a kultury, občanskou vybavenost, sociální služby, zdravotnictví a jiné (Zákon č. 248/2000 Sb.).

4.3.2 Strategie regionálního rozvoje (SRR)

„Strategie regionálního rozvoje je střednědobý dokument, na období 3 - 7 let, který formuluje přístup státu k podpoře regionálního rozvoje, poskytuje potřebná východiska a stanovuje rozvojové cíle a zásady pro vypracování regionálních programů rozvoje“ (Zákon č. 248/2000 Sb.). SRR je nástrojem regionálního rozvoje. Strategie zohledňuje nové faktory, které působí na regionální rozvoj (demografické změny, energetika). Klíčovým základem pro návrh SRR je pojetí regionální politiky a regionálního rozvoje. „Regionální politika představuje soubor intervencí, které ovlivňují rozložení ekonomických aktivit v území, k rozvoji infrastruktury a ke snížení nerovnováhy v sociálním rozvoji“ (MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR; Strategie regionálního rozvoje, 2013, str. 4). Velmi důležité je také propojení s dalšími politikami, jako je sociální nebo průmyslová politika. Strategie obsahuje mimo jiné analýzu regionálních rozdílů v ČR, ze kterých byly vytvořeny cíle, priority a konkrétní opatření. V implementační části nalezneme „systém realizace regionálního rozvoje v rovině řídicí i koordinační a monitorovací na centrální/sektorové i regionální úrovni po stránce nástrojové, institucionální a zdrojové“ (MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR; Strategie regionálního rozvoje, 2013, stránky 4-5).

Tabulka 2 - Srovnání cílů SRR 2007-2013 a 2014-2020

	Cíle SRR ČR	Prioritní oblast
2007-2013	Rozvojově zaměřený cíl	Ekonomika regionů
		Lidé a osídlení
		Infrastruktura
		Příroda, krajina a životní prostředí
		Cestovní ruch
		Kultura
	Disparitně zaměřený cíl	Problémová území
	Instrumentální cíl	Evropský a národohospodářský strategický rámec
2014-2020	Růstový cíl	Regionální konkurenceschopnost
	Vyrovňovací cíl	Územní soudržnost
	Preventivní cíl	Environmentální udržitelnost
	Institucionální cíl	Veřejná správa a spolupráce

Zdroj: Vlastní zpracování dle Strategie regionálního rozvoje 2007-2013 a Strategie regionálního rozvoje 2014-2020

Ve výše uvedené tabulce č. 2 jsou vymezeny cíle a prioritní oblasti za uvedené programovací období. Období 2007-2013 zaměřovalo na tři hlavní cíle (rozvojově zaměřený cíl, pod který spadá 6 prioritních oblastí a dále disparitně zaměřený cíl, jehož náplní jsou právě problémová územní a posledním cílem je instrumentální cíl, který souvisí s administrativou a finančním zabezpečením veškerých cílů). V programovacím období 2014-2020 jsou uvedeny čtyři hlavní cíle a ke každému z nich náleží jedna prioritní oblast. V porovnání s předchozím obdobím, se počet prioritních oblastí snížil na polovinu, avšak témata cílů a oblastí jsou shodná s obdobím předchozím. Růstový cíl se nejvíce přibližuje rozvojově zaměřenému cíli, také preventivní cíl navazuje na cíl disparitní a institucionální navazuje na cíl instrumentální.

Strategie dále popisuje, že ČR chce být v dlouhodobém horizontu zemí konkurenceschopnou, využívající kvalitní lidské zdroje a vzdělávací, výzkumnou a inovační infrastrukturu pro rozvoj znalostní ekonomiky. Jejím dalším cílem je také využít svou geografickou polohu k prohlubování vztahů se střední Evropou. Chce rozvíjet hospodářství, sociální a environmentální soudržnost. Také chce chránit své kulturní a přírodní bohatství (MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR; Strategie regionálního rozvoje, 2013, str. 78).

Dle SWOT analýzy mezi silné stránky ČR patří například nárůst HDP na obyvatele (2006-2010), rozvoj inteligentních dopravních systémů nebo rozvoj vědy, výzkumu a inovací. Mezi slabé stránky například patří zvyšující se mezikrajské rozdíly v HDP na obyvatele, nedokončená dálniční síť nebo superdominance Prahy. Příležitostmi pro ČR jsou především fungování ekonomik jednotlivých regionů opírající se o své komparativní výhody nebo zvýšení kvality strategického plánování a řízení ve veřejné správě. Naopak mezi hrozby považuje SRR pokračování ekonomické recese, rozpad evropské měnové unie, také nastavení kohezní politiky EU neodpovídá specifickým potřebám ČR (MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj ČR; Strategie regionálního rozvoje, 2013, stránky 73-77).

4.3.3 Dohoda o partnerství pro programovací období 2014 - 2020

Dohoda o partnerství nahradila původní dokument Národní strategický a referenční rámec z programovacího období 2007-2013. Tento dokument slouží pro čerpání finančních prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů, a to pro programovací období

2014-2020. Jde o základní strategický dokument, jehož struktura je pevně stanovena. Obsahuje rovněž operační programy. ČR má pro toto programovací období vyčleněno téměř 24 miliard eur (MMR, Strukturální fondy). V první části dokumentu je uvedena provázanost se strategií Evropa 2020⁴. Dokument popisuje makroekonomickou situaci České republiky; východiska pro analýzu disparit, rozvojových potřeb a růstového potenciálu; transfer prostředků mezi kategoriemi regionů; priority financování České republiky. Hlavní část tvoří souhrn ex ante evaluací programů, která posuzuje vhodnost a výběr jednotlivých cílů, dále vybrané tematické cíle, indikativní alokace podpory pro každý fond, uplatnění horizontálních principů a cílů, anebo seznam programů pod EFRR (Evropský fond pro regionální rozvoj), ESF (Evropský sociální fond), IZM (Iniciativa na podporu zaměstnanosti mladých lidí) a FS (Fond soudržnosti) (MMR, Strukturální fondy, 2014).

4.3.4 Operační programy

Operační programy vychází z Dohody o partnerství pro programovací období 2014-2020, jak již bylo výše zmíněno. „*Operační program je základním strategickým dokumentem finanční a technické povahy pro konkrétní tematickou oblast (např. zaměstnanost a sociální věci), nebo konkrétní region soudržnosti (např. Moravskoslezský), který zpracovávají členské země EU*“ (MMR, Strukturální fondy, 2009). Operační program se skládá z cílů a priorit, kterých chce daná členská země dosáhnout v daném programovém období. V každém operačním programu zjistíme, jak je možné čerpat finanční prostředky, a pro koho jsou dané prostředky určeny (MMR, Strukturální fondy, 2009). V následující tabulce je patrné rozložení alokací ve dvou programovacích obdobích v ČR.

---

⁴ Evropa 2020 je desetiletá strategie EU, která má za cíl dosáhnout v tomto období růstu. Týká se především efektivního financování vzdělávání, vědy a výzkumu, ale také problematiky zaměstnanosti a dále životního prostředí. (http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/priorities/index_cs.htm)

Tabulka 3 - Porovnání operačních programů v programovacím období 2007-2013 a 2014-2020

2007-2013		2014-2020	
Operační program	Alokace [mld. €]	Operační program	Alokace [mld. €]
OP Doprava	5,82	OP Doprava	4,7
OP Životní prostředí	4,92	OP Životní prostředí	2,6
OP Podnikání a inovace	3,12	OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	4,3
OP Výzkum a vývoj pro inovace	2,07	OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	2,8
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	1,88	OP Zaměstnanost	2,1
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	1,83	Program rozvoje venkova	2,3
Integrovaný operační program	1,62	Integrovaný regionální OP	4,6
OP Technická pomoc	0,229	OP Technická pomoc	0,22
Regionální operační programy	4,66	OP Praha - pól růstu	0,2
OP zaměřené na Prahu	0,42	Operační program Rybářství	0,03
OP zaměřené na přeshraniční spolupráci	0,39		
Celkem	26,959	Celkem	23,85

Zdroj: Vlastní zpracování dle: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>
a <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

V tabulce č. 3 jsou porovnány operační programy pro programovací období 2007-2013 a rovněž 2014-2020, které v současnosti probíhá. Z období 2007-2013 jsou v tabulce uvedeny jednotlivě tematické operační programy, regionální operační programy z cíle Konvergence. Z cíle Regionální konkurence schopnost a adaptabilita jsou to programy zaměřené na Prahu a v neposlední řadě z cíle Evropské územní spolupráce jsou zde programy zaměřené na přeshraniční spolupráci. Tematické operační programy jsou vypsané jednotlivě, protože se tematicky shodují s programy následujícího programovacího období. Další operační programy již nejsou jednotlivě vepsány do tabulky, avšak přesné názvy jsou uvedeny v poznámce pod čarou. Toto uspořádání bylo zvoleno pro následnou komparaci. Z druhého období byly vybrány národní operační programy. Tyto témata mají shodný název a podobný obsah jako tematické operační programy. Z tabulky je patrné, že pro první období bylo celkem přiděleno více než 26 miliard eur a pro druhé období více než 23 miliard eur. V těchto programovacích obdobích je nejvíce zdrojů přiděleno dopravě a podnikání a inovacím. Naopak nejméně zdrojů je přiděleno v období 2007-2013 OP zaměřeným na přeshraniční spolupráci a v následujícím období je to OP Rybářství.

4.3.5 Programy zaměřené na rozvoj venkova a zemědělství

Program rozvoje venkova (PRV)

Program rozvoje venkova je řízený Ministerstvem zemědělství. Cílem tohoto programu je obnovovat, zachovávat a zlepšit ekosystémy, které jsou závislé na zemědělství. Tohoto cíle bude dosaženo prostřednictvím agroenvironmentálních opatření, a také investováním do konkurenceschopnosti a inovování zemědělských podniků. Také se týká podpory mladých lidí, aby začali pracovat v zemědělství. Dalším cílem je také podpora rozmanitosti hospodářských aktivit na venkově s cílem vytváření nových pracovních příležitostí. „Podporován bude komunitně vedený místní rozvoj, resp. metoda LEADER, která přispívá k lepšímu zacílení podpory na místní potřeby daného venkovského území a rozvoji spolupráce aktérů na místní úrovni“ (MMR, Strukturální fondy).

Program obnovy a rozvoje venkova

Jde o podprogram, jehož správcem je Ministerstvo pro místní rozvoj. Je zaměřen na participaci obyvatel venkova, občanských spolků a sdružení, které souvisí s udržováním tradic. Dotace z tohoto programu jsou určeny vítězům soutěže Vesnice roku, druhý dotační titul slouží podpoře zapojování dětí a mládeže do komunitního života v obci, týká se obnovy a údržby například škol a jiných kulturních zařízení. Třetí dotační titul podporuje spolupráci obcí na obnově a rozvoji venkova, tedy nadregionálního významu, jako je výměna zkušeností a podpora spolupráce. Čtvrtým dotačním titulem je obnova drobných sakrálních staveb v obci, jedná se o sakrální stavby, které nejsou prohlášeny kulturní památkou, například kaplička, kaple, socha, boží muka a další (MMR, Ministerstvo pro místní rozvoj, 2015).

4.3.6 Celostátní síť pro venkov

Celostátní síť pro venkov (dále jen Síť) byla zřízena na základě nařízení Rady (ES) dle zákona č. 1698/2005 o podpoře pro rozvoj venkova z ERDF. Zřizovatelem je Ministerstvo zemědělství ČR a je podřízena Evropské síti pro rozvoj venkova. Zakládajícími členy Sítě jsou členové Monitorovacího výboru PRV, Národní síť Místních akčních skupin, Národní observatoř venkova, Jihočeská univerzita, Mendelova univerzita a Česká zemědělská univerzita. Hlavním cílem Sítě je sdílení a předávání zkušeností a poznatků a jejich předávání k aktérům podílejícím se na rozvoji venkova a zemědělství. Funguje zde endogenní přístup. Hlavní cíl je naplňován například organizováním seminářů, šíření

informací a dostupném poradenství nebo vytvořením databáze expertů a poradců pro venkov a zemědělství (eAgri).

Kapitola č. 4 byla věnována regionálnímu a rurálnímu rozvoji, v této kapitole byly objasněny koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji, dále byly uvedeny teorie regionálního rozvoje a základní dokumenty pojednávající o problematice regionálního rozvoje. Následující kapitola č. 5 bude zaměřena na samotné aktéry regionálního rozvoje a mikroregiony jako možnou formu spolupráce mezi obcemi.

5 Aktéři regionálního rozvoje a mikroregiony jako možná forma spolupráce obcí

Aktéři regionálního rozvoje jsou jeho neodmyslitelnou součástí. Jak již bylo zmíněno ve 3. kapitole, aktér je nositelem, iniciátorem a realizátorem sociálních činností. Aktér může být jeden člověk nebo sociální skupina lidí (kolektiv lidí). Tito aktéři pracují na aktivitách pro rozvoj dané lokality. Aktivita (viz 3. Kapitola, str. 15) je činnost nebo také činorodost a také určitá schopnost reagovat na vnější podněty.

„Aktéry můžeme chápat v nejširším slova smyslu jako veškeré formalizované instituce či jednotlivce, kteří nějakým způsobem svými aktivitami vstupují do dění na venkově či kteří jsou součástí venkova“ (BINEK, SVOBODOVÁ, & HOLEČEK, 2009, str. 38).

Aktéry můžeme dělit na tzv. **stakeholders** a **shareholders**. Stakeholders jsou ti, kteří se aktivně snaží prosadit své zájmy, ale nerozhodují o nich a shareholders jsou ti, kteří mají vliv na rozhodování. Cílem regionálního rozvoje je tedy zapojovat lidi, kterých se dané rozvojové projekty týkají (HUDEČKOVÁ, LOŠŤÁK, & ŠEVČÍKOVÁ, str. 163).

Aktéři mají cíle a v rámci regionálního rozvoje a rozvoje venkova se jedná o snižování regionálních disparit. Tento cíl představuje dosažení hospodářského růstu, zvýšení kvality života a rozvoj sociální soudržnosti, a to na všech úrovních – nadnárodní, národní, krajské i lokální. Aktéři formulují tyto cíle a zároveň jednají, díky znalostem, tedy kapitálu v hlavě, jinak řečeno lidský kapitál. Lidský kapitál je založen mimo jiné na motivaci a talentu. Lidský kapitál je též shodný s pojmem lidský potenciál (viz kapitola 3, str. 16). Znalosti a vědění jsou chápány jako klíčové zdroje rozvoje, jedná se například o znalosti o trzích, výrobních procesech, řízení, různých politikách a spotřebitelských trendů. Tyto znalosti podporuje ČR a EU pomocí rozvoje lidských zdrojů a podpory celoživotního vzdělávání. Existuje i pojem *„znalostní ekonomika“*, která je propojením znalostí a informačních technologií. Pojem vědění, představuje kulturní kapitál. Kulturní kapitál je znalost symbolů a významů určité kultury, toto vědění je získané socializací, pro aktéra je tak nezbytností. Aktér tedy musí mít určité znalosti a vědění, aby mohl dosahovat určitého cíle (Lošťák, 2004).

5.1 Dělení aktérů regionálního rozvoje

Jak již bylo výše zmíněno, existuje dělení aktérů regionálního rozvoje na čtyři úrovně, nadnárodní, národní, krajskou a místní úroveň. Všechny úrovně budou popsány a bude vytvořen jejich přehled v tabulce.

5.1.1 Nadnárodní úroveň aktérů regionálního rozvoje

Hlavním aktérem na nadnárodní úrovni je Evropská unie, ta má určité závazky vůči okolnímu světu. Jedná se především o hospodářskou podporu a sociální rozvoj, mimo jiné udržování míru a pomoc obětem přírodních katastrof a konfliktů. Tyto aktivity se týkají především členských států. Evropská unie ovšem pomáhá i zemím mimo EU, jedná se o části rozvojového světa, se kterou mají země EU určitou historickou vazbu (Afrika, Karibik, Tichomoří). Také pomáhá sousedícím státům východní Evropy, severní Afriky a Blízkého východu. Další skupinu tvoří státy, které se připravují na členství v Evropské unii, a to státy kandidátské nebo potencionální kandidátské (evropa.eu, 2015).

Orgány Evropské unie jsou Evropský parlament, Rada Evropské unie, Evropská komise, Evropský hospodářský a sociální výbor, Výbor regionů, Účetní dvůr a Evropský veřejný ochránce práv. Rozpočet EU na rok 2015 činí 142 miliard eur. Z toho rozpočtu 94 % prostředků jde na konkrétní opatření v unii nebo ve světě. Zbylých 6 % zahrnuje náklady všech orgánů Evropské unie (evropa.eu, 2015).

5.1.2 Národní úroveň aktérů regionálního rozvoje

Do této úrovně patří veřejná správa. Mezi tyto aktéry řadíme hlavně ministerstva, a to například Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo pro místní rozvoj a další. Ministerstvo zemědělství má na starosti především Program rozvoje venkova (viz kapitola 4.3.5). Avšak přímý zásah do rozvoje zemědělství a venkova provádí například přes hygienické stanice. Dále Ministerstvo pro místní rozvoj vytváří Program obnovy venkova (viz kapitola 4.3.5) a organizuje soutěž Vesnice roku. Cílem této soutěže je snaha vyzdvihnout aktivity obcí, jejich představitelů a občanů, kteří zvelebují svou obec a také rozvíjejí společně tradice. Za dalšího aktéra považujeme Ministerstvo financí, které se stará o výdaje společné zemědělské politiky (SZP). Dalšími aktéry jsou také Ministerstvo práce a sociálních věcí, Ministerstvo kultury, Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (BINEK, SVOBODOVÁ, & HOLEČEK, 2009, stránky 43-44).

5.1.3 Krajská úroveň aktérů regionálního rozvoje

Kraje, jakožto samosprávné celky také spolupracují na rozvoji venkova a mají k tomu vlastní rozpočet. Kraje od roku 2004 disponují prostředky státního Programu obnovy venkova, které využívají na programy obnovy venkova. Také spolupracují s Ministerstvem pro místní rozvoj. Kraje, ale také spolupracují se svazky obcí nebo podnikateli. Pro informování obyvatel i odborníků vznikla také Krajská informační střediska pro rozvoj zemědělství a venkova (KIS). KIS informují především o novinkách a možnostech rozvoje venkova. Také spolupracuje s regionálními organizacemi agrární komory. Dalšími aktéry jsou např. krajské organizace, Spolek pro obnovu venkova ČR, krajské hospodářské komory a další (BINEK, SVOBODOVÁ, & HOLEČEK, 2009, str. 48).

Tabulka 4 - Dělení aktérů regionálního rozvoje

hlavní nadnárodní aktéři	Evropský parlament, Rada EU, Evropská komise, Soudní dvůr, Účetní dvůr, Výbor regionů, Evropský hospodářský a sociální výbor, Evropský ombudsman, Evropský inspektor ochrany údajů, Evropská investiční banka, Evropský investiční fond, Interinstitucionální orgány, Agentury EU, Světová banka, FAO OSN
hlavní národní aktéři	Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, Senát Parlamentu ČR, Vláda ČR (ministerstvo zemědělství, ministerstvo pro místní rozvoj)
hlavní regionální aktéři	Krajské úřady, Regionální rada regionů soudržnosti, Státní zemědělský intervenční fond
hlavní místní aktéři	městské a obecní úřady, sdružení měst a obcí za účelem rozvoje mikro-regionů
ostatní aktéři	Podniky a podnikatelé, organizace zřízené státem (Czech Tourism), nevládní neziskové organizace, korporace, fundace, ústavy, Hospodářská, Agrární komora

Zdroj: vlastní zpracování dle prezentace z předmětu Základy regionálního rozvoje, KHV ZS 15/16,

<https://moodle.czu.cz/mod/resource/view.php?id=241449>

5.1.4 Místní úroveň aktérů regionálního rozvoje

Na tuto úroveň řadíme především obce. Obec ve své působnosti podporuje rozvoj různých podnikatelských aktivit a také spolupracuje s krajem nebo s dalšími obcemi. Na této úrovni mají význam i další organizace jako jsou například školy nebo sportovní organizace či kluby. V České republice je spousta malých obcí, které nestačí své aktivity koordinovat a financovat a proto se sdružují s dalšími obcemi. Toto spojení se nazývá Dobrovolný svazek obcí a je v ČR nejrozšířenější. Za místní aktéry také považujeme zemědělce, farmáře a podnikatele, kteří jsou také na venkov vázáni například tím, že zde vlastní půdu nebo podnik, a starají se a informují se o veškerém dění a rovněž se snaží udržovat tradice a spolupracují na různých akcích. Za další skupinu aktérů považujeme přistěhovalce, jejichž výhodou je oproti starousedlíkům věk a vzdělání. Nejznámější skupinou aktérů jsou zájmová sdružení a spolky. Tento aktér může mít rozhodně vliv na rozvoj venkova. Patří

sem tradiční zájmová sdružení, jako jsou: sbory dobrovolných hasičů, sokolové a fotbalisté a netradiční nebo nové typy spolků a to: nové sporty, netradiční pohybové aktivity, společenské či kulturní aktivity (BINEK, SVOBODOVÁ, & HOLEČEK, 2009, stránky 49-53).

Tabulka 5 - Matice aktérů - prostorová úroveň versus typ sektoru

		SEKTORY		
		veřejný	podnikatelský	neziskový
ÚROVEŇ	národní	ministerstva	celostátní zájmová uskupení	spolky, svazy
	krajská	kraj vysoké školy krajská informační střediska	podnikatelská sdružení	nezisková sdružení
	lokální	obce - DSO, MAS obcí řízované organizace	podnikatelé, zemědělci	zájmová sdružení

Zdroj: Synergie ve venkovském prostoru, BINEK, J.; SVOBODOVÁ, H.; HOLEČEK, J.; 2009, str. 41

Z výše uvedené tabulky je zřejmé, jak daný sektor souvisí s prostorovou úrovní. Je evidentní, že mikroregion CHOPOS zařadíme do lokální úrovně sektoru veřejného – tedy obce – DSO (Dobrovolný svazek obcí).

5.2 Legislativní zakotvení spolupráce obcí podle zákona o obcích

Dle zákona o obcích 128/2000 Sb. mohou obce při výkonu samostatné působnosti vzájemně spolupracovat. Dle § 46 se spolupráce mezi obcemi uskutečňuje zejména

- a) na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu,
  - b) na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí (dále jen "svazek obcí"),
  - c) zakládáním právnických osob podle zvláštního zákona dvěma nebo více obcemi.
- (128/2000Sb.)

Z tohoto zákona č. 128/2000 Sb. vyplývá, že obce mohou spolupracovat na základě tří možností, tedy uzavřením smlouvy ke splnění konkrétního úkolu, dále uzavřením smlouvy o vytvoření svazku obcí a založením právnických osob. Obce Mikroregionu CHOPOS spolupracují na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí, tedy svazku obcí dle výše zmíněného zákona.

5.3 Mikroregion jako forma spolupráce aktérů veřejného sektoru (obcí)

V kapitole č. 3, této práce je definován mikroregion, tedy neoficiální termín pro svazek obcí a rovněž je definován pojem spolupráce neboli kooperace, jako společná, respektive návazná činnost uvnitř skupiny či navenek (viz kap. 3, str. 15). Jedná se tedy o spolupráci mezi obcemi (obec viz kapitola 3, str. 17) na základě Zákona o obcích č. 128/2000Sb. Mikroregiony mohou být také členy MAS nebo fungovat na principu LEADER ČR. Z předchozí kapitoly vyplývá, že aktéři regionálního rozvoje dělíme do několika úrovní a sektorů. Jak již bylo zmíněno, mikroregiony řadíme do lokální úrovně aktérů. V této kapitole budou popsány zmíněné formy spolupráce mezi obcemi.

I přes všechny společné znaky, nejsou všechny svazky obcí stejné. Liší se účelem nebo náplní spolupráce. Svazky rozlišujeme na monotematické svazky a na „**mikroregiony**“. Jako mikroregiony bývají často nepřesně označovány veškeré svazky obcí, ale mikroregion má jiný význam. Mikroregion je takový „*svazek obcí, který zastřešuje poměrně kompaktní území s výraznými znaky socioekonomické a geografické sounáležitosti. Současné metodické přístupy považují za mikroregiony takové svazky obcí, které využívají principu soudržnosti, kdy více obcí propojuje a provozuje své zájmy a záměry při realizaci jednotlivých akcí a aktivit s cílem vymezení a realizování žádoucích změn ve všech obcích nebo části obcí takto vymezeného území*“ (BINEK, SVOBODOVÁ, & HOLEČEK, 2009, str. 30).

Monotematické svazky vznikají za účelem konkrétní činnosti, jako je například budování technické infrastruktury nebo obce v oblasti cestovního ruchu. Tyto svazky nejsou trvalé na rozdíl od mikroregionů (BINEK, SVOBODOVÁ, & HOLEČEK, 2009, str. 30).

Z údajů z Českého statistického úřadu bylo k roku 2004 v okrese Benešov evidováno 12 mikroregionů. Ústavem územního rozvoje Brno provedl výzkum, který ukázal, že „*převážná většina mikroregionů má charakter svazku obcí podle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, evidována jsou však i zájmová sdružení právnických osob (dle § 20 písm. f až § 20 písm. j Občanského zákoníku), v některých případech se vyskytuje i jiná forma mikroregionů, případně mikroregiony, které fungují bez jakéhokoliv právního ustavení.*“ Tento monitoring také potvrdil, že „*předmět činnosti mikroregionu je většinou v souladu*

se zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích. Eviduje se zejména vztah k rozsahu činností, vymezených v § 50 tohoto zákon“ (ČSÚ, 2014).

5.4 Přeshraniční spolupráce obcí

Obce tedy mohou navzájem spolupracovat nejen v České republice, ale také mohou spolupracovat s obcemi jiných států. Přeshraniční spolupráci obcí upravuje § 55 zákona o obcích. Dle § 55 zákona o obcích, mohou obce spolupracovat s obcemi jiných států a být členy mezinárodních sdružení územních samosprávných celků. Rovněž svazky obcí mohou spolupracovat se svazky obcí jiných států. Obsahem spolupráce jsou pouze ty činnosti, které jsou i předmětem činnosti svazku. Tuto spolupráci upravuje také Evropská úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními společenstvími (ČERMÁK & VOBECKÁ, 2011, str. 21).

5.5 Místní akční skupiny

„Místní akční skupina (dále MAS) je na politickém rozhodování nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé podnikatelské sféry a veřejné správy (obcí, svazků obcí a institucí veřejného moci), které spolupracuje na rozvoji venkova, zemědělství a získávání finanční podpory z EU a z národních programů, pro svůj region, metodou LEADER.“ MAS usiluje například o zlepšení kvality života a životního prostředí na venkově. Ke splnění svých cílů využívá dotace, které následně rozděljuje. Jedním z nástrojů je také aktivní získávání a rozdělování dotačních prostředků (NSMASC.R.CZ).

5.5.1 Princip LEADER ČR

Pro účely sekundární analýzy dat o projektech je nutné zmínit program LEADER ČR, který má za úkol oživit aktivity v regionech, podporovat místní ekonomiku, služby, kulturní a společenský život v obcích, vytvořit nová pracovní místa a zamezit vylidňování obcí. Tímto principem se řídí MAS. Tento princip je určen pro venkovské mikroregiony s počtem obyvatel od 10 000 do 100 000 obyvatel a s vyloučením měst nad 25 000 obyvatel. Výhodu mají především mikroregiony, kde dochází k dlouhodobému úbytku obyvatel. Základním cílem tohoto programu je podpora a investování do strategií rozvoje venkovských lokalit a především dlouhodobějšímu využívání potenciálu těchto lokalit. Zaměřuje se na inovace a zhodnocení přírodního a kulturního dědictví. Místními iniciačními a řídicími orgány jsou MAS, které byly zřizovány pro tyto účely. V období

2004-2008 byla pro tento program poskytnuta částka 294 098 000,- Kč, z této částky bylo vyčerpáno 289 692 380,30 Kč. Bylo tedy vyčerpáno 98,5 % (eAgri.cz).

5.6 Místní agenda 21

Místní agenda 21, dále MA21, vychází z myšlenky dokumentu Agenda 21, který představuje program 21. století, věnující se problematice udržitelného rozvoje. „*MA21 je nástroj ke zlepšování kvality veřejné správy, strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni.*“ Zahrnuje například aktivní zapojování veřejnosti do oblastí plánování a rozhodování obce nebo také spolupráci veřejného, občanského a soukromého sektoru (MA21, Koncepce podpory místní agendy 21 v ČR do roku 2020 a akční plán pro období 2012-2013). MA21 stanovil kritéria, ve kterých města, obce, místní akční skupiny i regiony budou moci dle jasně definovaných parametrů prokázat, že v praxi uplatňují MA21 a na jaké úrovni MA21 se nacházejí. Tato kritéria slouží jako podpůrný prostředek pro žádosti a granty EU. Tato kritéria rozlišují: malou obec, obec, mikroregion, kraj, MAS a ostatní (MA21).

5.7 Ostatní formy spolupráce

Existuje spolupráce na základě smlouvy uzavřené ke splnění konkrétního úkolu. Konkrétním úkolem v tomto případě může být například stavba vodovodu nebo infrastruktura, to se týká smlouvy na dobu určitou. Příkladem smlouvy na dobu neurčitou může být například společné provozování ski areálu. Dalším typem spolupráce je spolupráce na základě smlouvy o vytvoření dobrovolného svazku obcí. Tato forma spolupráce je v současné době nejvýznamnější. Obce vytváří tyto svazky dobrovolně a za účelem prosazení svých cílů. Tyto cíle zahrnují například zlepšení životního prostředí, rozvoj cestovního ruchu, školství, dopravy nebo ochranu majetku. Svazek obcí může vykonávat pouze ty záležitosti, které spadají pod samostatnou působnost obce. Velmi důležité je zapojení všech členů svazku při realizaci projektů a především jejich intenzita spolupráce a také spolupráce s dalšími aktéry v daném regionu. Z tohoto hlediska je velmi důležitá role manažera daného svazku. Svazky obcí slouží také jako základ pro jiné typy spolupráce, například MAS nebo euroregiony, ti mohou vstoupit do Národní sítě zdravých měst (GALVASOVÁ, BINEK, & CHABIČOVSKÁ, 2007, stránky 28-29).

Dalším druhem spolupráce je založení právnické osoby, tedy obchodní společnost (akciová společnost, spol. s r. o.). Tato spolupráce se řídí obchodním zákoníkem. Tato forma spolupráce je rozšířena hlavně u dopravních podniků, tepláren nebo lesů (BINEK, SVOBODOVÁ, & HOLEČEK, 2009, str. 31)

Shrnutí teoretické části

Vypracováním teoretické části bakalářské práce byly objasněny klíčové pojmy problematiky regionálního a rurálního rozvoje z hlediska endogenního přístupu. Byly objasněny koncepční přístupy k regionálnímu rozvoji, a to, endogenní a exogenní přístup. Ladění této práce konvenuje spíše s endogenním přístupem, který je zaměřen primárně na lokalitu a principem je využití lidského kapitálu a místních zdrojů za účelem rozvoje konkrétní lokality. Z hlediska této práce a zaměření cíle práce je vhodné její zakotvení v endogenním přístupu k rozvoji a mimo jiné například také v teorii Lokalizace regionální politiky - lokální iniciativy (BLAŽEK & UHLÍŘ, 2002), která umožňuje místním orgánům využít endogenní potenciál a vytvářet vhodné podmínky pro rozvoj. Tato teorie patří mezi současné teorie regionálního rozvoje.

Regionální rozvoj není jen teorií, je určen legislativní oporou v zákoně, na který navazují další dokumenty. Základním výchozím dokumentem je Zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb. Nástrojem pro regionální je rozvoj Strategie regionálního rozvoje, která má dané cíle pro každé programovací období. Bylo zjištěno, že cíle z jednotlivých programovacích období na sebe navazují. Dalším dokumentem, který souvisí s regionálním rozvojem, je Dohoda o partnerství pro programovací období 2014-2020. Z Dohody o partnerství pro programovací období 2014-2020 vychází jednotlivé operační programy pro daná programovací období. Uvedené operační programy byly srovnány dle programovacích období. Bylo zjištěno, že za uvedená programovací období jsou témata operačních programů velmi podobná, především v zaměření témat (např. doprava, životní prostředí, zaměstnanost apod.).

Další část práce se zabývá programy zaměřenými na rozvoj venkova. Klíčovým programem je Program rozvoje venkova, jehož cílem je obnovovat, zachovávat a zlepšovat ekosystémy závislé na zemědělství a také podpora rozmanitosti hospodářských aktivit s cílem vytváření nových pracovních příležitostí. Cílem Celostátní sítě pro venkov je pak

sdílení a předávání zkušeností mezi aktéry regionálního rozvoje. Program obnovy a rozvoje venkova, který spravuje Ministerstvo pro místní rozvoj, zaměřuje se zejména na participaci venkovských obyvatel, občanských spolků a sdružení, které souvisí s udržováním tradic.

Kapitola Aktéři regionálního rozvoje a mikroregiony jako možná forma spolupráce obcí pojednává nejprve o samotných aktérech, jejich rozdělení a vlastnostech. Bylo zjištěno, že aktéry je možné klasifikovat dle úrovně působení na nadnárodní, národní, regionální a místní úrovni. Mikroregion CHOPOS patří do místní úrovně aktérů regionálního rozvoje a sektoru veřejného (BINEK, SVOBODOVÁ, & HOLEČEK, 2009). Dále je zmíněn pojem mikroregion, který je jednou z nejčastějších forem spolupráce mezi obcemi. V roce 2004 bylo v okrese Benešov evidováno 12 mikroregionů. Ovšem mikroregion není jedinou formou spolupráce, existuje například přeshraniční spolupráce nebo místní akční skupiny.

Teoretická část stanovuje teoretická východiska pro tuto práci. Záměrem teoretické části bylo studovat základní pojmy, regionální rozvoj, dokumenty a programy rozvoje a formy spolupráce obcí, kde je klíčový právě mikroregion. Teoretická část slouží především jako inspirace a východisko pro následující empirickou část práce.

6 Sekundární analýza dat o projektech, které byly realizovány členskými obcemi mikroregionu CHOPOS

6.1 Mikroregiony v České republice

V následující tabulce budou porovnány jednotlivé kraje České republiky s jejich počtem mikroregionů, dále budou uvedeny počty obcí a počet okresů. V červnu 2002 byly dle zákona č. 320/2002 Sb. okresy zrušeny avšak pro potřeby statistické a hlavně pro účel této práce je vhodné je zmínit. Pro úplnost je zde uvedeno i Hlavní město Praha, které je velice specifickým krajem, tento kraj je upraven i vlastním zákonem, tedy zákonem o hlavním městě Praze č. 131/2000 Sb.

Tabulka 6 – Mikroregiony v ČR

Kraj	Počet okresů	Počet mikroregionů	Počet obcí	% obcí na celkovém počtu obcí [v %]
Hlavní město Praha	1	0	1	0,02
Jihočeský	7	52	623	9,96
Jihomoravský	7	69	673	10,76
Karlovarský	3	19	131	2,09
Královéhradecký	5	47	448	7,16
Liberecký	4	28	215	3,44
Moravskoslezský	6	24	300	4,80
Olomoucký	5	36	399	6,38
Pardubický	4	30	451	7,21
Plzeňský	7	52	501	8,01
Středočeský	12	79	1 146	18,33
Ústecký	7	39	354	5,66
Vysočina	5	43	704	11,26
Zlínský	4	43	307	4,91
Celkem	77	561	6 253	100

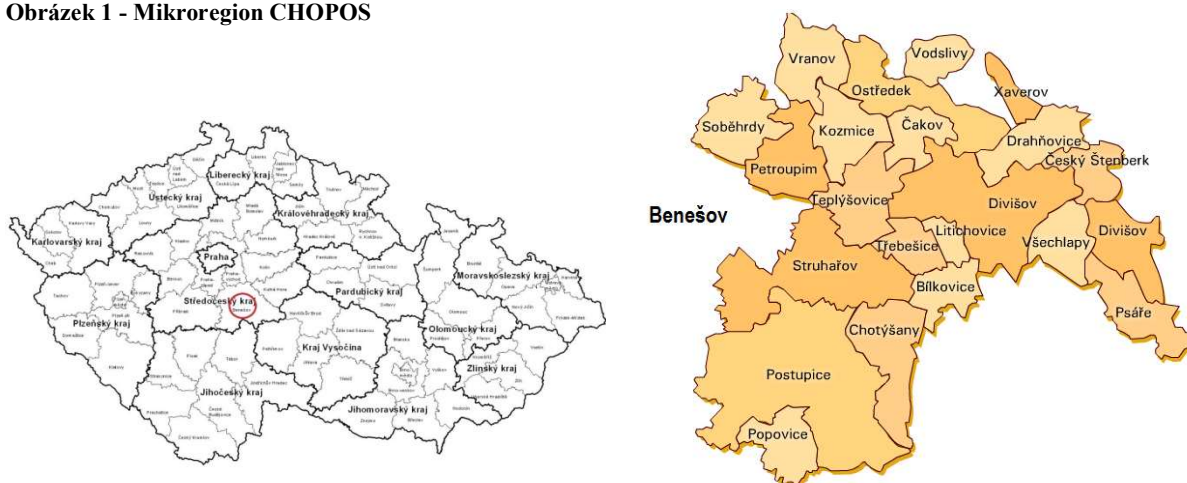
Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů z www.czso.cz, www.uur.cz a stránek jednotlivých krajů, údaje v tabulce jsou k 31. 12. 2014

Z tabulky č. 6 je patrné, že kraj (vyjma hl. města Prahy) s nejmenším počtem okresů je kraj Karlovarský, tento kraj má také nejméně mikroregionů, tedy 19. Kraj s nejvyšším počtem okresů je Středočeský, celkem 12. Tento kraj má zároveň i nejvíce obcí, celkem 1 146 a rovněž i nejvyšší počet mikroregionů, celkem 79. Celkově toto odpovídá téměř 19 % všech obcí v České republice. Jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, mikroregion CHOPOS se nachází v tomto kraji. Celkový počet mikroregionů v České republice činí 561 a ty jsou tvořeny z 6 252 obcí.

6.2 Mikroregion CHOPOS

Tato část bakalářské části má za cíl analyzovat data o projektech mikroregionu. Pro tento účel bude nutné nejprve mikroregion představit, a to především jeho polohu, historii a obyvatelstvo. Dále následuje analýza obyvatelstva mikroregionu a celkově mikroregionů v České republice. Následně budou analyzována data o projektech. Mikroregion CHOPOS se nachází ve Středočeském kraji, v okrese Benešov. Tato poloha zajišťuje dobrou dostupnost do hlavního města Prahy. Mnoho obcí v tomto mikroregionu má též dobrou dostupnost na dálnici D1, která je hlavní spojnici mezi Prahou a Brnem.

Obrázek 1 - Mikroregion CHOPOS

Zdroj: <http://www.mapaceskerepubliky.cz/img/kraje-cr.jpg> a vlastní vyznačení mikroregionu a www.chopos.cz

Z obrázku vpravo je patrné rozložení mikroregionu, je zde i možno pozorovat velikost daných obcí dle rozlohy, která odpovídá i počtu obyvatel, více o počtu obyvatel bude uvedeno v kapitole 6.2.1. Jak již bylo zmíněno v úvodu, tento mikroregion se skládá z 21 obcí.

Historie tohoto mikroregionu sahá do roku 1999, konkrétně 10. února, kdy se sešli zástupci obcí Postupice, Popovice, Struhařov a Chotýšany, kteří společně založili právě tento svazek. Název vznikl ze začátečních písmen zakládajících obcí – **CH**otýšany, **PO**stupice, **PO**popovice a **Stru**hařov. Prvním předsedou sdružení byl zvolen starosta obce Chotýšany Jiří Granát, jeho zástupcem starosta obce Postupice Miloslav Půta. Cílem založení byla hlavně spolupráce mezi obcemi, ovšem ze začátku nebyly žádné zkušenosti s fungováním takového spolku a tak to bylo velmi náročné. Ovšem v roce 2000 získaly webové stránky CHOPOSu první cenu v soutěži Zlatý erb v kategorii Regiony. Na podzim roku 2000 byl

udělen časopisem Veřejná správa titul Objev roku 2000. Také v tomto roce byla zahájena spolupráce se sdruženími Divišovsko a Malé Posázaví. V roce 2001 se přičlenily obce Petroupim a Soběhrdy, to bylo schváleno výborem. „Zajímavostí je, že při jakémkoliv schvalování se nehlasuje. Důležitý je všeobecný souhlas celého výboru.“ V březnu roku 2002 přistoupily do sdružení obce Bílkovice, Divišov, Drahňovice, Český Šternberk, Ostředek, Psáře, Vodslivy, Vranov, Všechlapy a Xaverov. V roce 2003 se přidala obec Třebešice a v roce 2004 obec Kozmice. Posledním členem svazku se stala roku 2008 obec Litichovice. S tímto počtem obcí (21) se stal CHOPOS největším mikroregionem v Posázaví (CHOPOS, 2008).

6.2.1 Demografická charakteristika mikroregionu CHOPOS

Tento oddíl se zabývá obyvatelstvem mikroregionu. V následující tabulce jsou vypsané jednotlivé obce včetně počtu obyvatel a průměrného věku obyvatel. Je zde i celkový přírůstek/úbytek obyvatelstva.

Tabulka 7 – Obyvatelstvo mikroregionu CHOPOS

Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk obyvatel	Celkový přírůstek	Obec	Počet obyvatel	Průměrný věk obyvatel	Celkový přírůstek
Bílkovice	214	42,8	11	Postupice	1242	41,2	30
Čakov	130	37,7	4	Psáře	129	45,8	-3
Český Šternberk	158	43,5	4	Soběhrdy	389	38,4	1
Divišov	1626	40,2	10	Struhařov	829	39,7	19
Drahňovice	91	35,2	8	Teplýšovice	493	37,4	-5
Chotýšany	530	38,5	2	Třebešice	80	43,2	3
Kozmice	295	40,6	6	Vodslivy	100	40,3	2
Litichovice	61	48,1	---	Vranov	382	42,9	8
Ostředek	380	39,1	6	Všechlapy	105	40,7	-2
Petroupim	295	40,5	-3	Xaverov	58	38,6	---
Popovice	279	44	-8				
Celkem	4059	40,9	2,6	Celkem	2978	40,8	5,9

Zdroj: Vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu, pro každou jednotlivou obec, údaje k 31. 12. 2014.

Data v tabulce č. 7 ukazují, že obec s nejvyšším počtem obyvatel je Divišov a po ní Postupice. Naopak nejméně obyvatel je v obci Xaverov a na druhém místě je obec Litichovice. Nejvyšší průměrný věk obyvatel je 45,8 v obci Psáře a naopak nejnižší průměrný věk obyvatelstva je 35,2 v obci Drahňovice. Co se týče celkového přírůstku obyvatelstva, který zahrnuje přirozený přírůstek/úbytek a migraci obyvatelstva, nejvyšší celkový přírůstek za rok 2014 byl v obci Struhařov a to 19. Naopak nejmenší celkový

přírůstek byl v Popovicích a to -8. U obcí Litichovice a Xaverov nejsou dostupné údaje ohledně celkového přírůstku. Celkový počet obyvatel je dle tabulky 7 037. Průměrný věk celkově je zhruba 40 let.

6.3 Analýza projektů mikroregionu CHOPOS

6.3.1 Společné projekty realizované ve spolupráci obcí mikroregionu CHOPOS

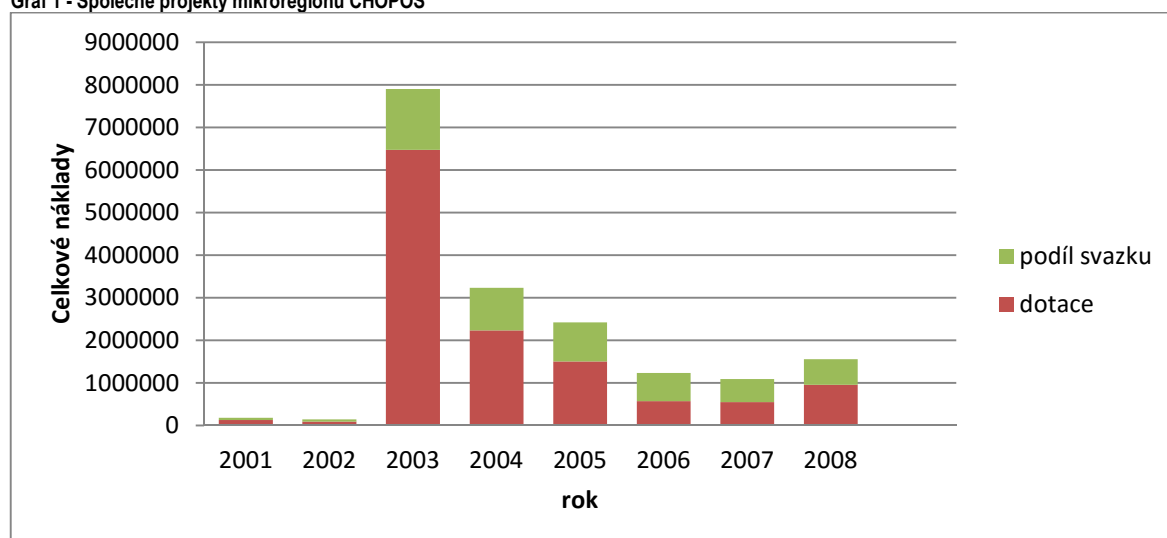
V následující tabulce a grafu je uveden přehled celkových nákladů na projekty mikroregionu za období 2001 – 2008 včetně podílu svazku a dotací. Dále je uveden projekt Rozhledny Špulky s naučnou stezkou. Informace použité v této části byly poskytnuty manažerem mikroregionu M. Kratochvílem ve formě publikací a z internetových zdrojů pojednávajících o této problematice.

Tabulka 8 - Společné projekty všech obcí mikroregionu CHOPOS

rok	dotace	podíl svazku na celkových nákladech	celkové náklady
2001	126 000	54 000	180 000
2002	90 000	53 376	143 376
2003	6 472 640	1 430 779	7 903 419
2004	2 234 000	996 132	3 230 123
2005	1 505 000	915 757	2 420 757
2006	569 447	663 858	1 233 305
2007	545 000	547 985	1 092 985
2008	954 986	604 364	1 559 350

Zdroj: Publikace Mikroregion CHOPOS 1999-2009, pozn. částky v tabulce jsou uvedeny v Kč.

Graf 1 - Společné projekty mikroregionu CHOPOS

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů z tabulky č. 8, pozn. částky v tabulce jsou uvedeny v Kč.

V tabulce č. 8 jsou uvedeny celkové náklady na projekty, a do jaké míry byly celkové náklady na projekty uhrazeny z finančních prostředků svazku (mikroregionu CHOPOS) a do jaké míry z dotací. V roce 2001, tedy dva roky po založení svazku nebyly celkové náklady příliš vysoké, jako je tomu například v roce 2003 a dále. V roce 2002 byly celkové náklady nižší než v roce 2001. V těchto letech bylo realizováno méně projektů. V následujících letech již přibývali členské obce i projekty. Za rok 2003 byly celkové náklady 7 903 419,- Kč. Tyto náklady byly z větší části pokryty dotacemi, takto je to i v ostatních letech, kromě roku 2006 a 2007, podíl svazku a dotací je zobrazen v grafu č. 1. V roce 2003 byly celkové náklady nejvyšší za dané období.

Z grafu č. 1 je patrné, že celkové náklady na projekty, realizované členskými obcemi mikroregionu CHOPOS jsou z větší části pokryty dotacemi, je to hlavně viditelné na roce 2003. V roce 2006 byl podíl svazku na financování vyšší a také tomu tak bylo v roce 2007. V těchto letech bylo financování téměř 50 % svazek a 50 % dotace. V roce 2007 byly celkové náklady 1 092 985,- Kč, z čehož dotace 545 000,- Kč a podíl svazku činil 547 985,- (o 2 985,- Kč vyšší podíl svazku než podíl dotace). V následující tabulce č. 9 budou uvedeny jednotlivé projekty realizovány společně mikroregionem CHOPOS a zdroj dotace.

Tabulka 9 - Projekty a dotace mikroregionu CHOPOS (v období 1999-2009)

Název projektu	Dotace z:
Integrovaný projekt mikroregionu CHOPOS	Ministerstvo pro místní rozvoj
Doplnění integrovaného projektu mikroregionu CHOPOS	Ministerstvo pro místní rozvoj
Divadelní léto na zámku Jemniště	Fond kultury Středočeského kraje, Fond hejtmána Středočeského kraje
Oprava povrchů místních komunikací v částech průběhu cyklotras	Ministerstvo pro místní rozvoj
Posázavský střevíc 2003 - 2008	Fond sportu Středočeského kraje, Fond hejtmána Středočeského kraje
Družina knížete Václava	Středočeský kraj
Rehabilitace drobných sakrálních objektů a vybudování muzea	fond EU SAPARD
Zpracování Strategie rozvoje regionu Posázaví	Ministerstvo pro místní rozvoj
Náklady na přípravu projektů LEADER	Ministerstvo pro místní rozvoj
Realizace značení a doplňkového vybavení sítě cyklotras - II. část	Ministerstvo pro místní rozvoj
Integrovaný projekt údržby a výsadby zeleně v mikroregionu	Ministerstvo pro místní rozvoj
Propagace drobných sakrálních památek v mikroregionu CHOPOS	Fond kultury Středočeského kraje
Administrace a řízení projektů v mikroregionu	Ministerstvo pro místní rozvoj
Příprava participačních projektů	Ministerstvo pro místní rozvoj
Vzdělávání pracovníků informačních center	Ministerstvo pro místní rozvoj
Informační kampaň v regionu Posázaví	Ministerstvo pro místní rozvoj
Poradenství a řízení projektů v mikroregionu	Program obnovy venkova Středočeského kraje
Informační systém obcí - 1. etapa	Ministerstvo pro místní rozvoj
Stezka rytíře Kryštofa Šice	Ministerstvo pro místní rozvoj
Zvýšení bezpečnosti silniční dopravy na území svazku obcí CHOPOS	Program obnovy venkova Středočeského kraje
Vybavení obcí zahradní technikou na úpravu veřejných prostranství a vybavení veřejných prostranství mobiliářem	Program obnovy venkova Středočeského kraje
Zlepšení vzhledu a bezpečnosti obcí na území svazku obcí CHOPOS	Program obnovy venkova Středočeského kraje
Studenti pro venkov 2003 - 2008	Ministerstvo pro místní rozvoj
Bezpečná cesta do školy na území mikroregionu CHOPOS	Fond dopravně bezpečnostních opatření Středočeského kraje

Zdroj: Vlastní zpracování dle Publikace Mikroregion CHOPOS 1999-2009

Z výše uvedené tabulky, která jmenovitě popisuje jednotlivé projekty je zřejmé, že za období 2001 – 2008 bylo realizováno mnoho projektů, které se zabývají především tvorbou projektu mikroregionu, zpracování strategie rozvoje regionu, informační a vzdělávací činnosti, projekty jsou také zaměřeny na zvýšení bezpečnosti a rekonstrukce či propagace sakrálních památek. Patří sem i projekty jako jsou Posázavský střevíc, jde o taneční soutěž, která je pro mládež, dorost i seniory. Je zde i projekt Stezka rytíře Kryštofa Šice, díky jemuž byla vytvořena stezka a naučné tabule na cestě z Divišova na Český Šternberk. Patří

sem také projekt Studenti pro venkov 2003-2008, kde se setkávali studenti a starostové a předávali si nápady a zkušenosti pro rozvoj venkova. Z tabulky je také zřejmé, že většina projektů byla podpořena z Ministerstva pro místní rozvoj, ale také z různých fondů Středočeského kraje, ale i z fondu Evropské unie SAPARD.

6.3.2 Projekty členských obcí mikroregionu CHOPOS

V následující tabulce č. 10 budou uvedeny jednotlivé obce mikroregionu včetně počtu obyvatel a rokem, kdy obec vstoupila do mikroregionu. Dále bude uveden počet vlastních projektů, které obec realizovala za pomoci manažeru svazku. Následně bude uveden počet projektů, kterých se obec zúčastnila v rámci společných svazkových projektů, které jsou výše uvedeny v tabulce č. 9. Pro zjednodušení a přehlednost jsou uvedeny pouze počty projektů bez jejich názvů.

Tabulka 10 - Projekty členských obcí a účast na společných projektech mikroregionu CHOPOS

Obec	Počet obyvatel	Vstup do svazku	Počet vlastních projektů	Účast na společných projektech - počet	Obec	Počet obyvatel	Vstup do svazku	Počet vlastních projektů	Účast na společných projektech - počet
Bílkovice	214	2002	4	6	Postupice	1242	1999	12	8
Čakov	130	2009	---	---	Psáře	129	2002	6	7
Český Šternberk	158	2002	12	7	Soběhrdy	389	2001	15	9
Divišov	1626	2002	19	8	Struhařov	829	1999	13	7
Drahňovice	91	2002	11	7	Teplýšovice	493	1999	21	8
Chotýšany	530	1999	17	8	Třebešice	80	2003	3	3
Kozmice	295	2004	4	2	Vodslivý	100	2003	5	5
Litichovice	61	2008	0	0	Vranov	382	2002	13	6
Ostředek	380	2002	13	7	Všechlapy	105	2002	4	7
Petroupim	295	2001	9	9	Xaverov	58	2002	6	3
Popovice	279	1999	7	8					
Celkem	4059				Celkem	2978			

Zdroj: Vlastní zpracování dle Publikace Mikroregion CHOPOS 1999-2009, pozn. údaje o jednotlivých projektech jsou z let 2001-2008

V tabulce č. 10 jsou tedy uvedeny jednotlivé obce včetně výše zmíněných údajů. Je také nutné podotknout, že obce Chotýšany, Popovice, Postupice a Struhařov jsou zakladatelskými obcemi, dále přistupovaly další obce. Obec Čakov vstoupila do Svazku až v roce 2009, tudíž se nemohla v období 2001-2008 účastnit jakéhokoli projektu. A nutné je také poznamenat, že obec Litichovice přistoupila v roce 2008, přesněji v červnu, takže se také neúčastnila daného projektového období. Z výše uvedené tabulky, je tedy patrné, že nejvíce vlastních projektů měla obec Teplýšovice, s celkovým počtem vlastních projektů 21, která vstoupila do svazku krátce po jeho založení, tedy 1999. Obec, která realizovala druhý nejvyšší počet projektů, je obec Divišov, která měla 19 vlastních projektů a ta

přistoupila až v roce 2002. Naopak nejméně projektů, vyjma obce Čakov a Litichovice, byla obec Třebešice, která vstoupila do svazku v roce 2003. Ovšem je nutné říci, že všechny obce se účastnily společných svazkových projektů a také měly svoje vlastní projekty a projevíly tak vlastní iniciativu, která vedla k jejich rozvoji.

6.3.3 Projekty realizované metodou LEADER ČR v rámci mikroregionu CHOPOS

V návaznosti na kapitolu 5.5, kde byl zmíněn program LEADER ČR, který napomáhá oživovat aktivity v regionech, podporovat místní ekonomiku a celkově život v obcích, a to jak kulturní a společenský a zároveň napomáhat zaměstnanosti v regionech, byl také tento program využit mikroregionem CHOPOS. Tento program využívá endogenního rozvoje venkova. V následující tabulce jsou projekty realizované touto metodou v období 2007-2013 za využití Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova jako nástroje Společné zemědělské politiky Evropské unie.

Tabulka 11 - Projekty realizované metodou LEADER v rámci mikroregionu CHOPOS

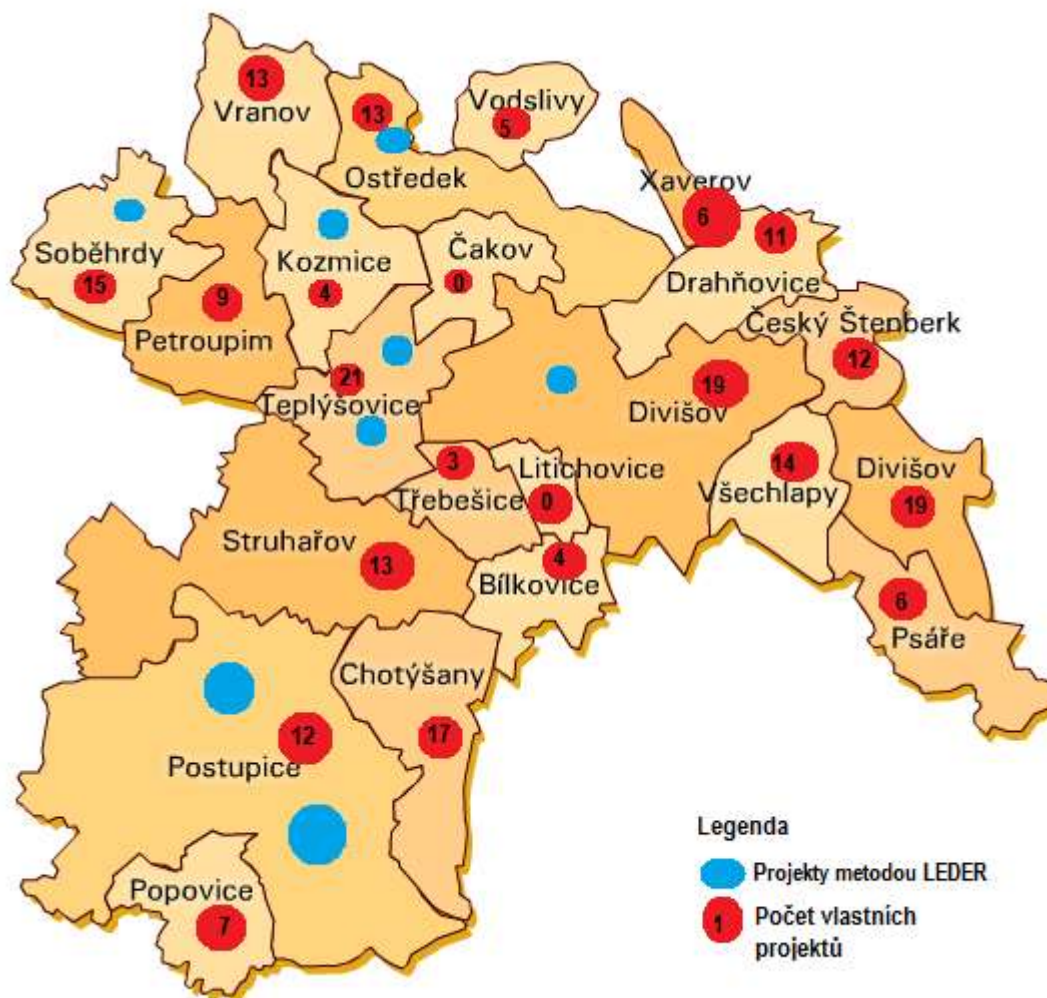
Název projektu	Obec	Zahájení/ukončení projektu	Celkové náklady	Dotace EU	Dotace ze SR	Vlastní financ.
Naučná stezka v jemništském zámeckém parku	Postupice	1/2011-5/2011	1 018 100	615 992	153 998	248 110
Oprava hasičské zbrojnice v Teplýšovicích	Teplýšovice	7/2009-12/2009	836 657	600 164	150 041	86 452
Oprava vstupních bran a kříže na kamenném soklu na hřbitově v Divišově	Divišov	6/2009-10/2009	418 622	267 437	66 860	84 325
Opravy a restaurování sakrálních objektů v okolí Kozmice	Kozmice	3/2009-8/2009	699 119	503 365	125 842	69 912
Opravy a restaurování sakrálních objektů v okolí Ostředka	Ostředek	6/2009-10/2009	450 478	272 602	68 151	109 725
Rekonstrukce kapličky v osadě Čelivo	Postupice	5/2009-8/2009	511 861	309 696	77 425	124 740
Rekonstrukce Obecního domu v Žiňanech	Soběhrdy	12/2008-10/2009	1 614 057	916 724	229 182	468 151
Svatý Jan Nepomucký z Čeňovic	Teplýšovice	6/2009-7/2010	197 000	123 120	30 780	43 100

Zdroj: Vlastní zpracování dle brožury Realizujeme projekty metodou Leader, CHOPOS 2010, pozn. uvedené částky jsou v Kč

Z výše uvedené tabulky č. 11, která obsahuje jednotlivé projekty realizované metodou LEADER, je evidentní, že nejvíce projektů bylo realizováno v obci Postupice a Teplýšovice, celkem dva a dva, ostatní projekty proběhly v obci Divišov, Kozmice, Ostředek a Soběhrdy. Také je vidět, že nejvíce projektů bylo zahájeno a ukončeno v roce 2009. Realizace všech projektů trvala průměrně 6 měsíců na jeden projekt, nejdelším projektem je Svatý Jan Nepomucký z Čeňovic, tento projekt obsahoval rozsáhlé restaurování dřevěné sochy v kapli a zároveň znovuodlití zvonu, který byl odstraněn za 2. světové války. Avšak co se týče celkových nákladů, nebyl tento projekt nejdražší.

Projekt s nejvyššími celkovými náklady byl projekt Rekonstrukce Obecního domu v Žiňanech, náklady byly 1 614 057,- Kč. Průměrné celkové náklady všech projektů činí zhruba 718 000,- Kč.⁵

Obrázek 2 - Projekty metodou Leader a projekty jednotlivých obcí

Zdroj: Vlastní zpracování dle výše zjištěných údajů

Obrázek č. 2 shrnuje veškeré projekty realizované projekty v období 2001-2008 pro vlastní projekty a projekty metodou LEADER za programovací období 2007-2013. Obrázek byl zpracován ze všech poskytnutých údajů. Graficky znázorňuje v červených tečkách počet vlastních projektů dané obce a modrá tečka představuje jeden projekt metodou LEADER. Z obrázku je tedy patrné to, co již bylo výše uvedeno, tento obrázek jen lépe zobrazuje zmíněné skutečnosti. Tedy, že nejvíce projektů realizovaných metodou LEADER bylo

⁵ V příloze č. 1 této práce je uveden graf č. 2 – Projekty metodou LEADER

v Postupicích a Teplýšovicích. Postupice mají zároveň za období 2001-2008 realizovaný počet projektů 12 a Teplýšovice mají nejvíce, tedy 21. Ovšem lze říci, že všechny obce se nějakým způsobem zapojují do společného cíle mikroregionu, kterým je dosažení žádoucích změn.

6.3.4 Podíl celkových nákladů realizovaných projektů na jednoho obyvatele mikroregionu CHOPOS

Na základě předchozích údajů o projektech a o obcích a z údajů z publikace mikroregionu byla vytvořena následující tabulka č. 12, která udává sumu celkových nákladů všech projektů realizovaných konkrétními obcemi a následně je uveden (pro snadnou komparaci) podíl této sumy celkových nákladů na jednoho obyvatele vždy konkrétní obce. Všechny hodnoty jsou z údajů z let 2001-2008. Ovšem není zde zahrnuto, to že některé obce v některých letech neměly projekty žádné, avšak tato tabulka slouží pouze pro představu o tom, kolik činily náklady na jednoho obyvatele. Zároveň se zde nepočítá s obcemi Čakov a Litichovice, které jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, přistoupily do svazku později.

Tabulka 12 – Podíl celkových nákladů realizovaných projektů na jednoho obyvatele mikroregionu CHOPOS

Obec	Počet obyvatel	Celkové náklady na projekty [Kč]	Náklady na jednoho obyvatele [Kč]	Obec	Počet obyvatel	Celkové náklady na projekty [Kč]	Náklady na jednoho obyvatele [Kč]
Bílkovice	214	818 879	3 826,5	Postupice	1242	3 685 172	2 967,1
Čakov	130	---	----	Psáře	129	2 444 888	18 952,6
Český Šternberk	158	2 610 861	16 524,4	Soběhrdy	389	6 430 501	16 530,9
Divišov	1626	7 571 988	4 656,8	Struhařov	829	3 497 119	4 218,5
Drahňovice	91	2 008 513	22 071,6	Teplýšovice	493	6 857 826	13 910,4
Chotýšany	530	8 780 343	16 566,7	Třebešice	80	518 649	6 483,1
Kozmice	295	712 080	2 413,8	Vodslivý	100	1 479 645	14 796,5
Litichovice	61	----	----	Vranov	382	3 437 584	8 998,9
Ostředek	380	17 749 937	46 710,4	Všechlapy	105	3 876 735	36 921,3
Petroupim	295	2 300 939	7 799,8	Xaverov	58	1 206 149	20 795,7
Popovice	279	2 092 646	7 500,5				
Celkem	4059	44 646 186	128 070,6	Celkem	3807	33 434 268	144 574,9

Zdroj: Vlastní zpracování dle údajů dle Publikace Mikroregion CHOPOS 1999-2009

Z výše uvedené tabulky č. 12, je patrné, že nejvyšší náklady na jednoho obyvatele činí 46 710,4 Kč v obci Ostředek (z celkových nákladů na projekty 17 749 937,- Kč a při počtu obyvatel 380). Obec Ostředek také realizovala celkem 13 projektů. Naopak nejnižší náklady realizovaných projektů na obyvatele připadají na obec Kozmice, tedy 2 413,8 Kč (z celkových nákladů na projekty 712 080,- Kč a při počtu obyvatel 295) a tato obec

realizovala 4 projekty. V tabulce č. 12, je také vyznačena obec Všechlapy, která měla celkové náklady 3 876 735,- Kč a vzhledem k počtu obyvatel (105), vychází náklady na jednoho obyvatele 36 921,3 Kč. Obec Všechlapy realizovala celkem 14 projektů, tedy o projekt více, než obec Ostředek. Obec Divišov, která má nejvíce obyvatel ze všech obcí mikroregionu CHOPOS, tedy 1 626, činí částka na jednoho obyvatele 4656,8 Kč (z celkových nákladů na projekty 7 571 988,- Kč) a tato obec realizovala 19 projektů. Pro porovnání, obec s největším počtem projektů je obec Teplýšovice, tedy 21, a náklady na jednoho obyvatele činí 13 910,4 Kč (z celkových nákladů na projekty 6 857 826,- Kč a počtem obyvatel 493). Lze, tedy říci, že celkové náklady na projekty nesouvisí s počtem projektů a celkové náklady na jednotlivé projekty byly ve všech obcích různé, vždy záleželo na typu projektu. Lze říci, že náklady na jednoho obyvatele představují jakýsi ukazatel v hodnocení jednotlivých obcí mikroregionu CHOPOS. Tento ukazatel referuje o tom, kolik Kč připadá na jednoho obyvatele dané obce z celkových nákladů realizovaných projektů mikroregionu CHOPOS. Hodnota tohoto ukazatele je tedy nejvyšší v obci Ostředek.

6.3.5 Projekt Rozhledna Špulka

Jak již bylo uvedeno v úvodu této práce, jedním z cílů mikroregionu CHOPOS byla projekt Rozhledna Špulka s naučnou stezkou. Rozhledna se nachází na vrchu Březák u obce Lbosín, která je místní částí městyse Divišov. Jedná se o jeden z nejúspěšnějších projektů tohoto mikroregionu, jehož cílem bylo vytvořit určitý symbol tohoto mikroregionu. Tento projekt má vliv na rozvoj regionu v kontextu využití volného času. Myšlenkou tohoto projektu bylo propojit veškeré informace o všech 21 obcích mikroregionu na jednom místě. Základní kámen rozhledny byl položen v dubnu 2013, jde tedy také o jeden z nejmladších projektů. Tento projekt byl financován z více zdrojů. Část prostředků pocházela od obcí, další část byla tvořena dotacemi a dalšími partnery jako např. společnost WIFCOM a. s. nebo velmi početná skupina dárců, které tento projekt velice oslovil. Ze všech dárců byla vytvořena „Venkovní kronika“, ve které jsou uvedeny všichni lidé, spolky, sdružení, školy a firmy. Zájem o tento projekt rozhodně posílí v lidech hrdost a sounáležitost s regionem. (Kratochvíl). Tato rozhledna byla mimo jiné zvolena Klubem přátel rozhleden, rozhlednou roku 2014 a tuto rozhlednu také představila Česká televize ve svém pořadu Toulavá kamera. Rozhodně přispěla k rozvoji turismu v tomto regionu.

Tabulka 13 - Partneři projektu Rozhledna Špulka

Partneři	Částka [Kč]
Firmy	747 300
Spolky	81 700
Školy	13 285
Svazky obcí	76 000
Fyzické osoby	428 800
Celkem	1 347 085

Zdroj: Vlastní zpracování dle: <http://www.rozhlednaspulka.cz/partneri/>

V tabulce č. 13 je uvedeno, jak se konkrétně podíleli partneři na projektu, na stránkách projektu jsou jmenovitě uvedeny všechna jména firem, spolků apod. avšak pro účely této práce byli rozříděni. Jak je z tabulky vidět, nejvyšší částku celkově poskytly firmy a to celkem 747 300,- Kč dále se podíleli na projektu spolky, jako například sbory dobrovolných hasičů či jiné zájmové organizace. Dalšími důležitými partnery jsou školy, tyto školy se podílely nejen finančně, ale podílely se na projektu i vlastním přičiněním, hlavně při budování naučné stezky. Svazky obcí přispěly částkou 76 000,- Kč, je zde vidět, že zdroje nepocházely jen ze zdrojů samotného mikroregionu, ale i dalším svazků, jako například Svazek obcí Malé Posázaví. Fyzické osoby přispěly částkou 428 800,- Kč, těchto osob bylo co do počtu nejvíce avšak po menších částkách, než tomu bylo u firem. Na tomto projektu je vidět, že neoslovil jen obyvatele mikroregionu, ale i širokou veřejnost.

Obrázek 3 - Rozhledna Špulka

Zdroj: Vlastní zpracování dle www.chopos.cz

https://www.google.cz/search?q=%C5%A1pulka&rlz=1C1ASUT_csCZ611CZ611&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ved=0ahUKEwja3ovT2a7KAhVFOQ8KHRI9DgcQ_AUIBygB&biw=1242&bih=585#imgrc=RL38hCaD17BICM%3A

6.4 Zjištění učiněná pomocí sekundární analýzy dat o projektech mikroregionu CHOPOS

V první části sekundární analýzy dat o projektech mikroregionu CHOPOS bylo zjištěno, že na území ČR je celkem 561 mikroregionů. Celkový počet obcí je 6 253. Nejvíce obcí má Středočeský kraj a tento kraj má i nejvyšší počet mikroregionů celkem 79, což činí více než 18 % z celkového počtu mikroregionů v České republice. Další část se zaměřuje na samotný mikroregion CHOPOS, z demografické charakteristiky mikroregionu CHOPOS vyplývá, že obcí s nejvyšším počtem obyvatel je obec Divišov a naopak nejméně obyvatel má obec Litichovice.

Z analýzy společných projektů realizovaných ve spolupráci obcí mikroregionu CHOPOS vyplývá, že v roce 2003 byly celkové náklady na projekty nejvyšší za dané období 2001-2008, tedy celkem 7 903 419,- Kč, a tyto náklady byly z 81 % pokryty dotacemi, které tvořily 6 472 640,- Kč. Dále bylo zjištěno, že nejvíce projektů realizovaných metodou LEADER za období 2007-2013 bylo v obci Postupice a Teplýšovice, obě tyto obce realizovaly metodou LEADER 2 projekty (obec Postupice v celkové hodnotě 1 529 961,- Kč a obec Teplýšovice v celkové hodnotě 1 033 657,- Kč). Z analýzy projektů členských obcí mikroregionu CHOPOS realizovala obec Teplýšovice nejvíce vlastních projektů, tedy 21 (v celkové hodnotě 6 857 826,-Kč), za období 2001-2008 (viz obrázek č. 2 – Projekty metodou Leader a projekty jednotlivých obcí, str. 47). Bylo zjištěno, že obec Litichovice přistoupila do svazku až v roce 2008 a obec Čakov až v roce 2009, proto nemají uveden žádný počet projektů. Nejméně projektů mimo zmíněné dvě obce má obec Třebešice a dále obec Kozmice. Obec Třebešice realizovala 3 projekty (celková hodnota projektů činí 518 649,- Kč) a obec Kozmice 4 projekty (v celkové hodnotě 712 080,- Kč) ve spolupráci obcí mikroregionu CHOPOS.

Další část analýzy byla zaměřena na podíl celkových nákladů realizovaných projektů na jednoho obyvatele mikroregionu CHOPOS. Nejvyšší náklady na jednoho obyvatele jsou v obci Ostředek, tedy 46 710,4 Kč, a naopak nejnižší náklady na jednoho obyvatele mikroregionu CHOPOS jsou v obci Kozmice, tedy 2 413,8 Kč. Na základě této analýzy však lze říci, že se všechny obce nějakým způsobem zapojovaly do společných projektů a také realizovaly projekty vlastní a tím pádem projevily vlastní iniciativu vedoucí k rozvoji.

7 Empirické šetření o významu projektů realizovaných mikroregionem CHOPOS na rozvoj sledované lokality

V předchozí části byly identifikovány aktivity (reprezentované realizovanými projekty) členských obcí mikroregionu CHOPOS. Bylo zjištěno, že obec Teplýšovice uskutečnila nejvíce projektů metodou LEADER a zároveň nejvíce vlastních projektů (celková hodnota činí 7 891 483,- Kč za oba typy projektů).

Cílem empirického šetření je aktivity sledovaných obcí zhodnotit pomocí dat získaných rozhovory se starosty sledovaných obcí. Následně budou zjištěny výhody a nevýhody členství v mikroregionu a posouzen vliv na rozvoj lokality, tedy zjištění jakým způsobem obce přispěly k rozvoji na základě významnosti projektů. V rámci empirického šetření se autorka práce účastnila výročního zasedání svazku dne 26. 1. 2016 v Chotýšanech. Zápis z tohoto zasedání je uveden v příloze č. 3. Byly uskutečněny rozhovory s vybranými starosty (obcí Teplýšovice, Chotýšany, Kozmice a Litichovice) a manažerem svazku pomocí polostandardizovaných rozhovorů. Pro rozhovory byl vybrán starosta obce Teplýšovice, v jehož obci se uskutečnilo ve zkoumaném období nejvíce projektů. Dalším vybraným byl starosta Kozmic. Obec Kozmice patří mezi obce s menším počtem projektů (4 projekty v celkové hodnotě 712 080,- Kč) a také starosta obce Chotýšany, jehož obec patří také mezi obce s nejvyšším počtem realizovaných projektů (celkem 17 projektů v hodnotě 8 780 343,- Kč). Byl dotázán starosta obce Litichovice. Obec Litichovice vstoupila do svazku až v roce 2008, a proto byl starosta dotazován hlavně na důvod pozdního vstupu.

Otázky byly formulovány především v návaznosti na sekundární analýzu dat. Na základě výsledků těchto rozhovorů bude zjištěna aktivita či neaktivita obcí, výhody a nevýhody členství a ohodnocena činnost obcí z hlediska projektů. Dotázán byl také manažer mikroregionu CHOPOS, který je „hlavou tohoto svazku“. Položené otázky byly následující:

Tabulka 14 - Otázky pro starosty obcí Teplýšovice, Chotýšany a Kozmice

	otázka
1	Jaký je Váš názor na zapojování obcí? Které jsou podle Vás spíše aktivní a které jsou naopak spíše neaktivní?
2	Ohodnoťte činnost mikroregionu, v čem spatřujete význam projektů, které projekty považujete za významné? Celkově z projektů mikroregionu a konkrétní projekty Vaší obce.
3	Znamená pro Vaši obec vstup do svazku změnu k lepšímu? Hodnoťte výhody a nevýhody.
4	Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 15 - Otázky pro starostu obce Litichovice

	otázka
1	Jaké jsou důvody vstupu do svazku až v roce 2008?
2	Znamená pro Vaši obec vstup do svazku změnu k lepšímu? Hodnoťte výhody a nevýhody.
3	Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 16 - Otázky pro manažera mikroregionu CHOPOS

	otázka
1	Jaký je Váš názor na zapojování obcí? Které jsou podle Vás spíše aktivní a které jsou naopak spíše neaktivní?
2	Ohodnoťte činnost mikroregionu, v čem spatřujete význam projektů, které projekty považujete za významné?
3	Hodnoťte výhody a nevýhody členství obcí v mikroregionu.
4	Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?
5	Které projekty jsou podle Vás úspěšné z hlediska pracovních příležitostí?
6	Které projekty jsou podle Vás úspěšné z hlediska využívání volného času obyvatel?

Zdroj: Vlastní zpracování

7.1 Základní charakteristika dotazovaných

Tabulka 17 - Základní charakteristika dotazovaných I.

dotazovaný ⁶	pohlaví	věk [počet let]	funkční období [počet let]	uvolněný/neuvolněný ve funkci	počet obyvatel v obci
sT	muž	53	7	uvolněný	493
sCH	muž	40	1,5	uvolněný	530
sL	muž	68	1,5	neuvolněný	61
sK	žena	36	2	uvolněný	295

Zdroj: Vlastní zpracování

Tabulka 18 - Základní charakteristika dotazovaných II.

dotazovaný	pohlaví	věk [počet let]	počet let v této funkci
manažer	muž	42	8

Zdroj: Vlastní zpracování

Výše uvedené tabulky č. 14 a 15, ukazují, že tři ze čtyř dotazovaných starostů jsou muži a nikdo z nich není mladší než 30 let. Tři ze čtyř jsou ve své funkci uvolnění. Dá se říci, že uvolněnost či neuvolněnost souvisí s počtem obyvatel v obci. Obec Litichovice má pouze 61 obyvatel a její starosta je neuvolněný. Nejdéle je své funkci starosta obce

⁶ sT = starosta obce Teplýšovice, sCH = starosta obce Chotýšany, sL = starosta obce Litichovice, sK = starosta obce Kozmice

Teplýšovice, tedy 7 let. Manažer svazku je své funkci 8 let a je také muž a rovněž není mladší 30 let.

7.2 Analýza dat získaných pomocí polostandardizovaných rozhovorů

Otázky jednotlivým starostům vycházely z výsledků sekundární analýzy dat o projektech mikroregionu CHOPOS, proto se liší otázky pro obec Teplýšovice, Kozmice a Chotýšany a dále se liší otázky pro obec Litichovice, kde byl zjišťován především důvod pozdějšího připojení ke svazku a také se liší otázky na osobu manažera. Otázky na manažera svazku jsou zaměřeny na vnímání aktivity/neaktivity a výhod/nevýhod členství a celkový vliv na rozvoj lokality. V této kapitole budou data zhodnocena a přepisy rozhovorů budou uvedeny v příloze č. 2.

7.2.1 Otázky pro starosty obcí Teplýšovice, Chotýšany a Kozmice

Otázka č. 1: Jaký je Váš názor na zapojování obcí? Které jsou podle Vás spíše aktivní a které jsou naopak spíše neaktivní?

Tabulka 19 - Odpověď na otázku č. 1

dotazovaný	odpověď	spíše aktivní	spíše neaktivní
sT	vždy na konkrétních zástupcích	nelze říci	nelze říci
sCH	zapojování obcí záleží na různých okolnostech	70 % obcí je spíše aktivních	zbylých 30 % obcí
sK	všechny obce se zapojují	Struhařov, Vranov, Chotýšany, Teplýšovice, Popovice	nelze říci

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 1 byla zaměřena na dvě části, a to na názor, jak se jednotlivé obce zapojují do aktivit mikroregionu CHOPOS a druhá část, které obce považují daní starostové za spíše aktivní a spíše neaktivní. sT uvedl: „Nelze určit, které obce jsou spíše aktivní a které spíše neaktivní, vždy záleží na konkrétních zástupcích v daném volebním období“ (sT). sCH tvrdí, že zapojování obcí záleží na různých okolnostech a dle názoru sK se zapojují všechny obce stejně. Druhá část otázky byla zaměřena na samotnou aktivitu či neaktivitu, z uvedených odpovědí vyplývá, že sT nedokáže říci, které obce jsou spíše aktivní a naopak a sCH považuje 70 % obcí za spíše aktivní, zbylých 30 % považuje za spíše neaktivní, avšak nechtěl uvést, konkrétní obce. sK považuje za spíše aktivní obce Struhařov, Vranov, Chotýšany, Teplýšovice, Popovice, uvedla, že nelze říci, že by ostatní byli neaktivní, ale jenom vyzdvihla uvedené obce za jejich aktivitu.

Otázka č. 2: Ohodnoťte činnost mikroregionu, v čem spatřujete význam projektů, které projekty považujete za významné? Celkově z projektů mikroregionu a konkrétní projekty Vaší obce.

Tabulka 20 - Odpověď na otázku č. 2

dotazovaný	odpověď	
	celkově z projektů mikroregionu CHOPOS	projekty dané obce
sT	Špulka, Rehabilitace sakrálních objektů	všechny
sCH	Špulka, vodovod (přivaděč ÚV Želivka), bioodpad	škola (rozšíření, zateplení), kulturní projekty
sK	informovanost, Špulka, vodovod	kaplička, zvonička

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 2 byla zaměřena na významnost projektů, a to z jedné strany na významnost projektů ve spolupráci všech obcí mikroregionu CHOPOS a z druhé strany na význam projektů dané obce. sT uvedl, že považuje za významné všechny společné projekty mikroregionu CHOPOS, především díky tomu, že je dělají společně, ale především považuje za významný projekt Špulka, který považují za významný i sCH a sK. sT považuje i vlastní projekty za významné, uvedl, že jinak by je přeci nerealizovali. sCH uvedl projekt místní školy, ve které proběhla rekonstrukce, zateplení, rozšíření a také považuje za významné veškeré kulturní projekty jako například oslavy 750. výročí obce. sK uvedla, že za významný projekt považuje rekonstrukci kapličky a zvoničky v obci.

Otázka č. 3: Znamená pro Vaši obec vstup do svazku změnu k lepšímu? Hodnoťte výhody a nevýhody.

Tabulka 21 - Odpověď na otázku č. 3

dotazovaný	odpověď	
	výhody	nevýhody
sT	administrativa, struktura, účetnictví	žádné
sCH	kontakt, zkušenosti, informace	žádné
sK	spolupráce	žádné

Zdroj: Vlastní zpracování

Cílem otázky č. 3 bylo zjistit, zda považují starostové obcí vstup do svazku za změnu k lepšímu a měli uvést výhody a nevýhody. Z odpovědí, lze říci, že všichni tento vstup považují za změnu k lepšímu, jelikož nikdo nespátřuje žádné nevýhody členství. Dotazovaní uvedli jen výhody jako je například spolupráce, získávání cenných informací, kontaktů nebo zkušeností.

Otázka č. 4: Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Tabulka 22 - Odpověď na otázku č. 4

dotazovaný	odpověď
sT	nezměnil bych nic
sCH	neměnil bych nic
sK	více cyklostezek, více financí

Zdroj: Vlastní zpracování

Cílem otázky č. 4 bylo zjistit, co by jednotlivý starostové změnili na spolupráci v mikroregionu CHOPOS. Z výše uvedených odpovědí, lze usoudit, že by starostové nic neměnili. sT uvedl, že mají stále nějaké nové aktivity a nová témata a uvedl, že rozhodně budou pokračovat ve spolupráci. sCH jednoznačně uvedl, že by nic nezměnil a sK uvedla, že by jisté změny provedla, ale netýká se to samotné spolupráce, uvedla, že by bylo jejím přáním, kdyby v mikroregionu CHOPOS bylo více cyklostezek, ale také uvedla, že veškeré plány a změny závisí pouze na financích.

Dle výše uvedených odpovědí lze usoudit, že většina starostů nedokáže říci, jestli je některá obec spíše aktivní a spíše neaktivní, dále považují za celkové významný projekt Špulku a vodovod. sT považuje za významné projekty vlastní obce všechny projekty. sCH považuje za vlastní významné projekt rozšíření a zateplení školy a dále kulturní akce. sK považuje za významný vlastní projekt kapličku a zvoničku. Z odpovědí na otázku č. 3 vyplývá, že nikdo nevidí žádné nevýhody ve svazku, vidí pouze výhody jako je např. spolupráce, informovanost apod. Dále bylo zjišťováno, co by starostové změnili na spolupráci, sT a sCH by nezměnili nic, avšak sK by si přála pouze více cyklostezek a více financí.

7.2.2 Otázky pro starostu obce Litichovice

Otázka č. 1: Jaké jsou důvody vstupu do svazku až v roce 2008?

Tabulka 23 - Odpověď na otázku na otázku č. 1 (Litichovice)

dotazovaný	odpověď
sL	Minulé zastupitelstvo nebylo schopné schválit příspěvek mikroregionu. Nedokázalo se dohodnout.

Zdroj: Vlastní zpracování

sL uvedl, že hlavním důvodem vstupu do svazku v roce 2008 bylo především to, že předchozí zastupitelstvo obce Litichovice se nedokázalo rozhodnout, zda do svazku přistoupit.

Otázka č. 2: Znamená pro Vaši obec vstup do svazku změnu k lepšímu? Hodnot'te výhody a nevýhody.

Tabulka 24 - Odpověď na otázku č. 2 (Litichovice)

dotazovaný	odpověď	
	výhody	nevýhody
sL	sdílení zkušeností, problémů, informací, dotace	žádné

Zdroj: Vlastní zpracování

sL uvedl, že považuje rozhodně vstup do svazku za změnu k lepšímu. Jde o malou obec a starosta je neuvolněný, takže členství v mikroregionu je rozhodně přínosné. sL vidí výhody především ve sdílení zkušeností, informací a problematice dotací.

Otázka č. 3: Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Tabulka 25 - Odpověď na otázku č. 3 (Litichovice)

dotazovaný	odpověď
sT	nezměnil bych nic

Zdroj: Vlastní zpracování

sL by na spolupráci v mikroregionu nic nezměnil. sL je spokojený se současným fungováním mikroregionu.

7.2.3 Otázky pro manažera mikroregionu

Otázka č. 1: Jaký je Váš názor na zapojování obcí? Které jsou podle Vás spíše aktivní a které jsou naopak spíše neaktivní?

Tabulka 26 - Odpověď na otázku č. 1 (manažer)

dotazovaný	odpověď	
	spíše aktivní	spíše neaktivní
manažer	všechny	žádné

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 1 byla zaměřena na dvě části a to jaký je názor na zapojování obcí a jaké obce jsou spíše aktivní a jaké spíše neaktivní. Manažer uvedl, že všechny obce se zapojují do aktivit mikroregionu, tedy není obec, která by se nějak nezapojovala. V druhé části manažer uvedl, že považuje všechny obce za spíše aktivní a tím pádem neexistuje dle jeho názoru žádná spíše neaktivní obec.

Otázka č. 2: Ohodnoťte činnost mikroregionu, v čem spatřujete význam projektů, které projekty považujete za významné?

Tabulka 27 - Odpověď na otázku č. 2 (manažer)

dotazovaný	odpověď	
	celkově z projektů mikroregionu	projekt konkrétní obce
manažer	Špulka	kompostárna (Struhařov), mateřská školka (Teplýšovice)

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 2 byla zaměřena na významnost projektů a konkrétně na to, jaké považuje manažer svazku za významné ze společných projektů mikroregionu a určité významné projekty konkrétní obce. Celkově za významný projekt považuje projekt Špulka. Za významné projekty daných obcí považuje projekt obce Struhařov (kompostárna) a mateřskou školku v Teplýšovicích.

Otázka č. 3: Hodnoťte výhody a nevýhody členství obcí v mikroregionu.

Tabulka 28 - Odpověď na otázku č. 3 (manažer)

dotazovaný	odpověď	
	výhody	nevýhody
manažer	předávání zkušeností, kontakt s dotačním prostředím, nevyužívání externích firem	více názorů na danou věc, všichni musí být pro, nehlasuje se

Zdroj: Vlastní zpracování

Manažer mikroregionu CHOPOS považuje za hlavní výhody předávání zkušeností mezi obcemi a dále kontakt s dotačním prostředím a uvedl, že výhodou je hlavně pro obce to, že se nevyužívá externích firem, např. tvorba webových stránek. Avšak uvedl jako hlavní nevýhodu, to že existuje více názorů na konkrétní projednávanou věc a tak se občas stává, že všem se dané rozhodnutí nelíbí, avšak musí být pro, jelikož na schůzích se nehlasuje.

Otázka č. 4: Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Tabulka 29 - Odpověď na otázku č. 4 (manažer)

dotazovaný	odpověď
manažer	nic na samotném fungování svazku, avšak vhodnější by byla 100 % účast na zasedáních

Zdroj: Vlastní zpracování

Na samotném fungování svazku obcí by manažer nic neměnil. Změnil by pouze vnímání tohoto uskupení u některých starostů, zastupitelů apod., kteří si důležitost uskupení uvědomí, až v okamžiku, kdy musí řešit věci, kterým nerozumí, nebo si nevědí rady. V tento okamžik potřebují okamžitě pomoci, ale pravidelných zasedání se zúčastní jen někdy. Ideální by byla 100 % účast, ale spokojil by se i s 80 %.

Otázka č. 5: Které projekty jsou podle Vás úspěšné z hlediska pracovních příležitostí?

Tabulka 30 - Odpověď na otázku č. 5 (manažer)

dotazovaný	odpověď
manažer	celkově investiční projekty, Špulka, spolkový dům v obci Struhařov

Zdroj: Vlastní zpracování

Otázka č. 6: Které projekty jsou podle Vás úspěšné z hlediska využívání volného času obyvatel?

Tabulka 31 - Odpověď na otázku č. 6 (manažer)

dotazovaný	odpověď
manažer	Špulka, sportoviště, dětská hřiště, kulturní akce

Zdroj: Vlastní zpracování

V otázce č. 5 a 6 bylo zjišťováno, jaký projekt považuje za úspěšný z hlediska pracovních příležitostí a jaký považuje za úspěšný z hlediska využívání volného času. Za projekt úspěšný z hlediska pracovních příležitostí považuje celkově investiční projekty a za projekty úspěšné z hlediska využívání volného času považuje rovněž projekt Špulka a dále různá sportoviště, dětská hřiště a veškeré kulturní akce.

Shrnutí empirické části

Z empirického šetření vyplývá, že dotazování sT, sK, sCH a manažer mikroregionu CHOPOS považuje téměř všechny obce za spíše aktivní v zapojování do aktivit a projektů v mikroregionu. Dotazování sK, sT, sCH a manažer svazku považují za významný projekt rozhlednu Špulku, manažer mikroregionu CHOPOS tento projekt považuje rovněž úspěšný z hlediska pracovních příležitostí a z hlediska využití volného času obyvatel. Všichni dotazovaní hodnotí výhody členství především ve sdílení zkušeností a informací. „*Hlavní výhodou je spolupráce, dále má tento svazek i výhodu pro občany, také díky vydaným brožurám a jiným materiálům, je to velký přínos pro obec. Mikroregion zkrátka funguje dobře*“ (sK). Dotazovaní nespatřují nevýhody, pouze manažer považuje za nevýhodu různorodost názorů a problém v tom, že se na schůzích nehlasuje. Všichni dotazovaní starostové by nic nezměnili na fungování svazku, pouze manažer svazku by chtěl větší účast na zasedáních. Lze tedy usoudit, že tento mikroregion funguje dobře, lze tak usuzovat, jak z počtu projektů vytvořených ve spolupráci všech obcí i obcí samotných, a dále z názorů dotazovaných.

V této části byla zjištěna aktivita/neaktivita jednotlivých obcí, dále významnost projektů mikroregionu a jednotlivých obcí mikroregionu. Byly zjištěny výhody (sdílení zkušeností, informací, spolupráce atd.) a nevýhody (pouze manažer svazku považuje za nevýhodu různorodost názorů a to, že se na schůzích nehlasuje) a jiné názory na fungování svazku. Z neformální části rozhovorů vyplynulo, že v okolní mikroregiony v okrese Benešov nefungují tak jako CHOPOS (např. Mikroregion Malé Posázaví nebo Mikroregion Podblanicko). *„Okolní mikroregiony fungují pouze na papíře“* (výrok pronesený manažerem mikroregionu CHOPOS). Autorka práce také spatřila, že svazek opravdu řeší body týkající se rozvoje mikroregionu, na programu schůze dne 26. 1. 2016 byl projednáván rozpočet, granty a dotace nebo také soutěž o Dřevěnou stavbu roku, do které zařadí projekt Špulka.

8 Závěr

Obecným cílem práce bylo zjistit, jaké jsou aktivity mikroregionu CHOPOS, jako aktéra lokálního rozvoje a posoudit a zhodnotit vliv sledovaných aktivit na rozvoj členských obcí regionu CHOPOS. Cílem bylo zjistit, jak přispívají místní aktéři k rozvoji lokality a to v souladu s principem endogenního pojetí rozvoje. Tento cíl byl realizován sekundární analýzou dat o projektech mikroregionu CHOPOS a dále empirickým šetřením pomocí polostandardizovaných rozhovorů, ve kterých byly zjišťovány především výhody a nevýhody členství a aktivity či neaktivita obcí.

Teoretická část práce pojednává o dvou hlavních přístupech k regionálnímu rozvoji, a to endogenní a exogenní přístup. Autorka práce se z hlediska zaměření přiklání k endogennímu přístupu. „*Endogenní pojetí rozvoje neboli endogenní přístup v regionálním rozvoji znamená působení zdola jako výsledek kultury a společenských činností lidí*“ (HUDEČKOVÁ, LOŠŤÁK, & ŠEVČÍKOVÁ, 2013, stránky 25-26). Tento přístup vyzdvihuje především lokální aktéry. Práce se zaměřuje na lokální aktéry v mikroregionu CHOPOS, kteří ovlivňují dění svými aktivitami v obcích a přispívají tak celkovému rozvoji dané lokality.

Ze sekundární analýzy o projektech realizovaných ve spolupráci obcí mikroregionu CHOPOS plyne, že v roce 2003 byly celkové náklady na projekty nejvyšší za dané období 2001-2008, tedy celkem 7 903 419,- Kč, a tyto náklady byly z 81 % pokryty dotacemi, které tvořily 6 472 640,- Kč. Dále bylo zjištěno, že nejvíce projektů realizovaných metodou LEADER za období 2007-2013 bylo v obci Postupice a Teplýšovice, obě tyto obce realizovaly metodou LEADER 2 projekty (obec Postupice v celkové hodnotě 1 529 961,- Kč a obec Teplýšovice v celkové hodnotě 1 033 657,- Kč). Z analýzy projektů členských obcí mikroregionu CHOPOS realizovala obec Teplýšovice nejvíce vlastních projektů, tedy 21 (v celkové hodnotě 6 857 826,-Kč), za období 2001-2008 (viz obrázek č. 2 – Projekty metodou Leader a projekty jednotlivých obcí, str. 47). Bylo zjištěno, že obec Litichovice přistoupila do svazku až v roce 2008 a obec Čakov až v roce 2009, proto nemají uveden žádný počet projektů. Nejméně projektů mimo zmíněné dvě obce má obec Třebešice a dále obec Kozmice. Obec Třebešice realizovala 3 projekty (celková hodnota projektů činí 518 649,- Kč) a obec Kozmice 4 projekty (v celkové hodnotě 712 080,- Kč)

ve spolupráci obcí mikroregionu CHOPOS. Na základě sekundární analýzy dat o mikroregionu CHOPOS lze říci, že se všechny obce nějakým způsobem zapojovaly do společných projektů a také realizovaly projekty vlastní a tím projevily vlastní iniciativu vedoucí k rozvoji.

Z empirického šetření vyplývá, že dotazování sT, sK, sCH a manažer mikroregionu CHOPOS považuje téměř všechny obce za spíše aktivní v zapojování do aktivit a projektů v mikroregionu. Dotazovaní sK, sT, sCH a manažer svazku považují za významný projekt rozhlednu Špulku, manažer mikroregionu CHOPOS tento projekt považuje rovněž úspěšný z hlediska pracovních příležitostí a z hlediska využití volného času obyvatel. Všichni dotazovaní hodnotí výhody členství především ve sdílení zkušeností a informací. *„Hlavní výhodou je spolupráce, dále má tento svazek i výhodu pro občany, také díky vydaným brožurám a jiným materiálům, je to velký přínos pro obec. Mikroregion zkrátka funguje dobře“*(sK). Dotazovaní nespatřují nevýhody, pouze manažer považuje za nevýhodu různorodost názorů. Všichni dotazovaní starostové by nic nezměnili na fungování svazku, pouze manažer svazku by chtěl větší účast na zasedáních. Lze tedy usoudit, že tento mikroregion funguje dobře, lze tak usuzovat, jak z počtu projektů vytvořených ve spolupráci všech obcí i obcí samotných, a dále z názorů dotazovaných. *„Funguje to dobře, pomáhá obcím, je to výhodné, nezměnil bych nic“*(starosta obce Litichovice).

Autorka si je vědoma, že nemohla vyřešit danou problematiku regionálního rozvoje, ale cíl stanovený pro tuto práci naplnila. Autorka přispěla k poznání endogenního rozvoje na příkladu mikroregionu CHOPOS jako lokálního aktéra. Z hlediska rozsahu bakalářské práce nebylo možné uskutečnit rozhovory se všemi starosty členských obcí sledovaného mikroregionu. Také jak již bylo zmíněno v souhrnu empirické části této práce (str. 59-60), při neformálně vedených rozhovorech vyplynulo, že ostatní mikroregiony v okrese Benešov (např. Mikroregion Malé Posázaví nebo Mikroregion Podblanicko) „fungují pouze na papíře“ a tudíž by bylo velice přínosné toto tvrzení ověřit. Bylo by také vhodné zaměřit se na delší projektové období. Proto bude vhodné se na problematiku tohoto mikroregionu více zaměřit v diplomové práci. Pro autorku práce, jak již bylo zmíněno v úvodu, představuje mikroregion ideální model fungování aktéra, a to především v tom, že funguje a byly vytvořeny nejrůznější projekty, které napomohly rozvoji obcí a sledované lokality. Obce mikroregionu CHOPOS realizovaly celkem 194 vlastních projektů (viz

tabulka č. 10, str. 45) a 24 společných projektů ve spolupráci s manažerem svazku za období 2001-2008 (tabulka č. 9, str. 44) a 8 projektů principem LEADER za období 2007-2013 (viz tabulka č. 11, str. 46). Autorka spatřila již v minulosti, že v obci Vodslivy po vstupu do svazku došlo k rekonstrukci obecních prostor a veřejného prostranství nebo také rekonstrukci sakrálních objektů v obci, a tyto projekty rozhodně napomohly rozvoji této lokality.

9 Bibliografie

BINEK, J., SVOBODOVÁ, H., & HOLEČEK, J. (2009). *Synergie ve venkovském prostoru – Aktéři a nástroje rozvoje venkova*. Brno, Česká republika: GaREP.

BLAŽEK, & UHLÍŘ. (2002). *Teorie regionálního rozvoje*. Praha: Karolinum.

ČERMÁK, D., & VOBECKÁ, J. (2011). *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. Praha, Česká republika: Sociologické nakladatelství (SLON).

WOKOUN, R., & MALINOVSKÝ, J. (2008). *Regionální rozvoj*. Praha: LINDE PRAHA, a. s.

DUNCAN, & FRIEDMAN. (1996). *Velký sociologický slovník* (Sv. II). (H. Maříková, Překl.) Praha: Karolinum.

EKINS, P., POTŮČEK, M., & FEATHERSTONE. (1996). *Velký sociologický slovník*. Praha: Karolinum.

GALVASOVÁ, I., BINEK, J., & CHABIČOVSKÁ, K. (2007). *Spolupráce obcí jako faktor rozvoje*. Brno: GaREP.

HUDEČKOVA, H., LOŠŤÁK, M., & ŠEVČÍKOVÁ, A. (2013). *Regionalistika, regionální rozvoj a rozvoj venkova*. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze.

PARSONS, T. (1996). *Velký sociologický slovník* (Sv. I). (H. Maříková, Překl.) Praha: Karolinum.

PECH, V. (1948). *Velký slovník cizích slov, rčení a zkratk v jazycepsaném i mluveném ze všech oborů lidského vědění*. Praha: Kvasnička a Hampl.

Internetové zdroje

CHOPOS. (nedatováno). Získáno 22. Prosince 2015, z CHOPOS: <https://www.chopos.cz>

ČSÚ. (20. Prosinec 2014). Získáno 2. Zářím 2015, z www.czso.cz: https://www.czso.cz/csu/czso/13-2105-05-v_letech_2000_az_2004-7_1_mikroregiony

dictionary, T. f. (nedatováno). *The free dictionary*. Získáno 30. 11 2015, z <http://www.thefreedictionary.com/locality>

evropa.eu. (2015). *evropa.eu*. Získáno 20. 12 2015, z Evropská unie: http://europa.eu/pol/financ/index_cs.htm

eAGRI. (nedatováno). Získáno 2. Zář 2015, z <http://eagri.cz/public/web/mze/dotace/dobihajici-a-ukoncene-dotace/leader-cr/>

eAgri. (nedatováno). *eAgri venkov*. Získáno 1. 12 2015, z <http://eagri.cz/public/web/mze/venkov/o-celostatni-siti-pro-venkov/>

Kratochvíl, M. (nedatováno). *www.rozhlednaspulka.cz*. Získáno 26. 12 2015, z www.rozhlednaspulka.cz: <http://www.rozhlednaspulka.cz/o-nas/>

MA21. (nedatováno). *Koncepce podpory místní agendy 21 v ČR do roku 2020 a akční plán pro období 2012-2013*. Získáno 2. Zář 2015, z <http://ma21.cenia.cz/LinkClick.aspx?fileticket=DGa-LVE6Cgo%3d&tabid=92&mid=883&language=cs-CZ>

MA21. (nedatováno). *Místní agenda 21*. Získáno 1. 17 2016, z [ma21.cenia.cz](http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformaceoMA21/KriteriaMA21/tabid/93/language/cs-CZ/Default.aspx): <http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformaceoMA21/KriteriaMA21/tabid/93/language/cs-CZ/Default.aspx>

Google(nedatováno). Získáno 12. Prosince 2015, z [google.cz](https://www.google.cz/search?q=%C5%A1pulka&rlz=1C1ASUT_csCZ611CZ611&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEWja3ovT2a7KAhVFOQ8KHRI9DgcQ_AUIBygB&biw=1242&bih=585#imgrc=RL38hCaD17BICM%3A): https://www.google.cz/search?q=%C5%A1pulka&rlz=1C1ASUT_csCZ611CZ611&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ved=0ahUKEWja3ovT2a7KAhVFOQ8KHRI9DgcQ_AUIBygB&biw=1242&bih=585#imgrc=RL38hCaD17BICM%3A

Ústav územního rozvoje (2012) *Ústav územního rozvoje*. Získáno 20. Prosince 2015, z Ústav územního rozvoje: <http://www.uur.cz/iMR/iMR.asp>

Ministerstvo zemědělství. (nedatováno). *eAGRI*. Získáno 2. Zář 2015, z http://eagri.cz/public/web/file/297808/Zaverecna_zprava_o_Programu_LEADER_CR.pdf

MMR. (5. Březen 2009). *Strukturální fondy*. Získáno 1. Zář 2015, z [http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/N/Narodni-rozvojevy-plan-\(NRP\)](http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/N/Narodni-rozvojevy-plan-(NRP))

MMR. (5. Březen 2009). *Strukturální fondy*. Získáno 2. Zář 2015, z <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Informace-a-dokumenty/slovník-pojmu/O/Operacni-program>

MMR. (23. Únor 2009). *Strukturální fondy*. Získáno 1. Ř 2015, z strukturální fondy: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Dokumenty/Strategicke-dokumenty/Narodni-strategicky-referencni-ramec-CR-2007-2013>

MMR. (2007) *Strukturální fondy*. Získáno 11. Ř 2015, z strukturální fondy: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>

MMR. (2007) *Strukturální fondy*. Získáno 11. Ř 2015, z strukturální fondy: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy>

MMR. (2013). *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR; Strategie regionálního rozvoje*. Získáno 1. Zář 2015, z www.mmr.cz: <http://www.mmr.cz/getmedia/08e2e8d8-4c18-4e15-a7e2-0fa481336016/SRR-2014-2020.pdf?ext=.pdf>

MMR. (26. Srpen 2014). *Strukturální fondy*. Získáno 3. Ř 2015, z strukturální fondy: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/6231de90-b818-4bf7-9d07-232e41da9567/Dohoda-o-partnerstvi_schvalena-EK-26-8-2014.pdf?ext=.pdf

MMR. (2015). *Ministerstvo pro místní rozvoj*. Získáno 20. 12 2015, z http://www.mmr.cz/getmedia/f64cc73c-df5d-4d7f-8635-71fecfd75f76c/150603_Zasady117D815_dodatek_DT4.pdf

Rozhledna Špulka. (nedatováno). *Rozhledna Špulka*. Získáno 12. Prosince 2015 z Rozhledna Špulka: <http://www.rozhlednaspulka.cz/partneri/>

Mapa České republiky. (nedatováno). *Mapa České republiky*. Získáno 24. Prosince 2015 z Mapa České republiky: <http://www.mapaceskerepubliky.cz/img/kraje-cr.jpg>

MMR. (nedatováno). *Strukturální fondy*. Získáno 2. Září 2015, z Strukturální fondy: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Program-rozvoje-venkova>

MMR. (nedatováno). *Strukturální fondy*. Získáno 2. Říjen 2015, z strukturalni fondy: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Dohoda-o-partnerstvi>

NSMASCR.CZ. (nedatováno). *Národní síť Místních akčních skupin České republiky*. Získáno 2. Září 2015, z nsmascr.cz: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akcni-skupiny/>

Slovník cizích slov. (nedatováno). Získáno 24. Srpen 2015, z <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/aktivita>

Slovník cizích slov. (nedatováno). *scs.abz.cz*. Získáno 25. Srpen 2015, z <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/lokalita>

zemědělství, M. (nedatováno). *eAgri.cz*. Získáno 12. Prosinec 2015, z eAgri.cz: http://eagri.cz/public/web/file/297808/Zaverecna_zprava_o_Programu_LEADER_CR.pdf

Zákony

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb.

128/2000Sb., Z. o. (nedatováno). *Zákony ČR*. Získáno 3. Září 2015, z [http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)

Sb. (nedatováno). *Zákony pro lidi*. Získáno 15. 11 2015, z Zákon o obcích, 128/2000 Sb.: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>

Zákon o podpoře regionálního rozvoje č. 248/2000 Sb.

248/2000, Z. o. (nedatováno). *Zákony pro lidi*. Získáno 1. Září 2015, z <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>

Brožury

CHOPOS. (2008). *Mikroregion CHOPOS 1999-2009*.

Realizujeme projekty metodou Leader (2010). CHOPOS

Ostatní zdroje

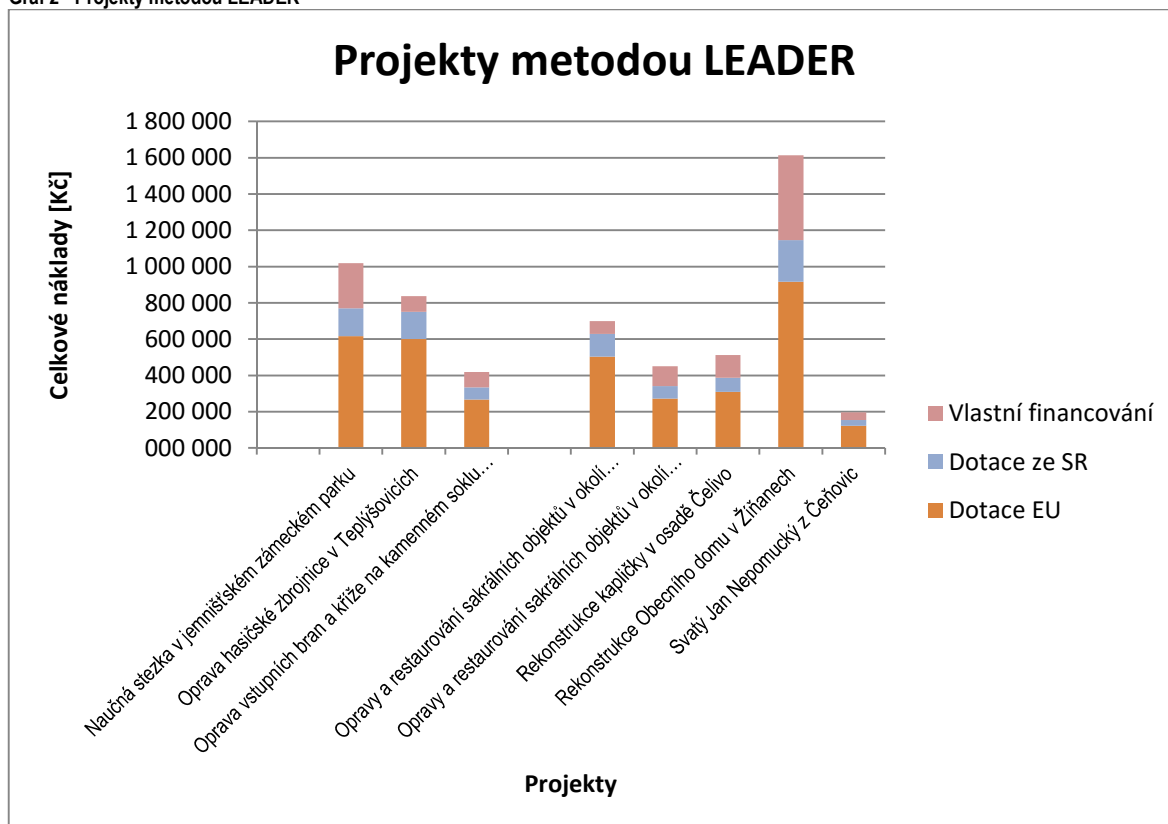
Přednáška z předmětu Základy regionálního rozvoje KHV ZS 15/16 Lošťák, M. (12. 9 2004). *moodle.czu.cz - přednáška 05*. Získáno 20. 12 2015, z Základy regionálního rozvoje: <https://moodle.czu.cz/mod/resource/view.php?id=245536>

Přednáška z předmětu Základy regionálního rozvoje KHV ZS 15/16 Lošťák, M. Získáno 16. Listopadu 2015, z <https://moodle.czu.cz/mod/resource/view.php?id=2414449>

10 Přílohy

10.1 Příloha č. 1 – Graf projektů metodou LEADER v mikroregionu CHOPOS

Graf 2 - Projekty metodou LEADER

Zdroj: Vlastní zpracování dle tabulky č. 11 str. 37 této práce

Z grafu je také patrné, že celkové náklady u všech projektů jsou z nadpoloviční části pokryty dotacemi, zbývající část tvoří státní dotace a vlastní financování obcí. Z grafu je také evidentní, jak již bylo řečeno, že projekt s nejvyššími celkovými náklady je Rekonstrukce Obecního domu v Žiňanech. Taktéž projekt s nejnižšími celkovými náklady je Svatý Jan Nepomucký z Čeňovic, který je zároveň nejdelším projektem.

10.2 Příloha č. 2 – Přepisy rozhovorů uskutečněných na zasedání mikroregionu CHOPOS

Starosta obce Teplýšovice

V bakalářské práci bylo zjištěno, že obec Teplýšovice se v období 2001-2008 realizovala nejvíce projektů ve spolupráci s manažerem svazku (21), čím si vysvětlujete, že je Vaše obec takto aktivní?

Byli jsme připraveni, měli jsme spoustu nápadů na různé projekty a také začínalo programovací období.

Jaký je Váš názor na zapojování obcí? Které obce jsou podle Vás spíše aktivní a které jsou naopak spíše neaktivní?

Nelze určit, které obce jsou spíše aktivní a které spíše neaktivní, vždy záleží na konkrétních zástupcích v daném volebním období.

Ohodnoťte činnost mikroregionu, v čem spatřujete význam projektů, které projekty považujete za významné?

- Celkově z projektů mikroregionu - *Špulka, projekt zabývající se bioodpadem, tyto projekty jsou už významné tím, že je děláme společně. Za významný projekt rovněž považují: Rehabilitace drobných sakrálních objektů z fondu EU SAPARD v roce 2005*
- Projekty Vaší obce – *všechny projekty v naší obci považují za významné, jinak bychom je nedělali*

Znamená pro Vaši obec vstup do svazku změnu k lepšímu? Hodnoťte výhody a nevýhody.

- Výhody – *Za výhodu považují administrativu mikroregionu, jeho strukturu, pomoc s účetnictvím a pomoc manažera.*
- Nevýhody- *žádné nejsou*

Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Nezměnil bych nic, pořád máme nové aktivity, stále máme nějaké nové téma a víme, že budeme nadále pokračovat.

Starosta obce Chotýšany

Jaký je Váš názor na zapojování obcí? Které obce jsou podle Vás spíše aktivní a které jsou naopak spíše neaktivní?

Nelze říci, které obce jsou spíše aktivní a spíše neaktivní, ovšem vždy záleží na různých okolnostech, nechci jmenovitě říkat, ale dle mého názoru je cca 70 % obcí spíše aktivních, a zbylých 30 % spíše neaktivních, ovšem nechci jmenovat.

Ohodnoťte činnost mikroregionu, v čem spatřujete význam projektů, které projekty považujete za významné?

- Celkově z projektů mikroregionu – Špulka, vodovod, biodpad
- Projekty Vaší obce – škola – rozšíření, zateplení, fungování, celkově úprava veřejného prostranství, celkově projekty zaměřené na kulturní dění, jako například oslavy 750. Výročí založení obce

Znamená pro Vaši obec vstup do svazku změnu k lepšímu? Hodnoťte výhody a nevýhody.

- Výhody – kontakt s ostatními starosty, zkušenosti, informace
- Nevýhody- žádné jsem nepoznal

Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Nezměnil bych nic.

Starosta obce Kozmice

Jaký je Váš názor na zapojování obcí? Které obce jsou podle Vás spíše aktivní a které jsou naopak spíše neaktivní?

Všechny obce se nějakým způsobem zapojují.

- Spíše aktivní – Struhařov, Vranov, Chotýšany, Teplýšovice, Popovice
- Spíše neaktivní – nelze říci

Ohodnoťte činnost mikroregionu, v čem spatřujete význam projektů, které projekty považujete za významné?

- Celkově z projektů mikroregionu – *informovanost, Špulka, vodovod (Želivka)*
- Projekty Vaší obce- *kaplička, zvonička*

Pozn.: momentálně obec šetří na komunikace

Znamená pro Vaši obec vstup do svazku změnu k lepšímu? Hodnoťte výhody a nevýhody.

- Výhody – *spolupráce, dále má tento svazek i výhodu pro občany, také díky vydaným brožurám a jiným materiálům, je to velký přínos pro obec, mikroregion funguje zkrátka dobře*
- Nevýhody- *žádné*

Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Samozřejmě změny závisí na financích, bylo by skvělé mít více cyklostezek, finance nám dají více možností.

Starosta obce Litichovice

Jaké jsou důvody vstupu obce do svazku až v roce 2008?

Minulé zastupitelstvo nebylo schopné schválit příspěvek mikroregionu, nedokázali se dohodnout.

Znamená pro Vaši obec vstup do svazku změnu k lepšímu? Hodnoťte výhody a nevýhody.

- Výhody – *probírání podobných problémů, sdílení zkušeností, informací, další výhodou jsou dotace, rozhodně se díky projektu Špulka zvýšil turismus*

- Nevýhody- *nejsou*

Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Funguje to dobře, pomáhá obcím, je to výhodné, nezměnil bych nic.

Manažer mikroregionu

Jaký je Váš názor na zapojování obcí? Které obce jsou podle Vás spíše aktivní a které jsou naopak spíše neaktivní?

- Spíše aktivní - *všechny*
- Spíše neaktivní - *žádné*

Ohodnoťte činnost mikroregionu, v čem spatřujete význam projektů, které projekty považujete za významné?

- Celkově z projektů mikroregionu - *Špulka*
- Projekt konkrétní obce –obec Struhařov – *kompostárna, tento projekt má využití i pro ostatní obce, obec Teplýšovice – mateřská školka – kapacita i pro ostatní obce, přínos částečně i pro další obce*

Hodnoťte výhody a nevýhody členství obcí v mikroregionu.

- Výhody – *předávání zkušeností, kontakt s dotačním prostředím, nevyužívá se firem, které například vytváří a pečují o webové stránky, zvládneme vše*
- Nevýhody- *více názorů na danou věc, všichni musí být pro, nehlasujeme*

Co byste změnil/a na spolupráci v mikroregionu?

Na samotném svazku obcí bych neměnil nic. Rád bych ale změnil vnímání tohoto uskupení u některých starostů, zastupitelů apod., kteří si důležitost uskupení uvědomí, až v okamžiku, kdy musí řešit věci, kterým nerozumí, nebo si nevědí rady. V tento okamžik potřebují okamžitě pomoci, ale pravidelných zasedání se zúčastní jen někdy. Ideální by byla 100 % účast, ale spokojil bych se i s 80 %.

Které projekty jsou podle Vás úspěšné z hlediska pracovních příležitostí?

Celkově jsou to investiční projekty, ty které přináší určitý zisk, jedná se i o Špulku, zde zaměstnáváme sezónní zaměstnance nebo Střuhařov – spolkový dům dal mnoho pracovních příležitostí.

Které projekty jsou podle Vás úspěšné z hlediska využívání volného času obyvatel?

Rozhodně Špulka, ale i další sportoviště, dětská hřiště (zahrady), kulturní akce

10.3 Příloha č. 3 – Ukázka z programu zasedání mikroregionu CHOPOS

Zasedání výboru svazku obcí CHOPOS dne 26. 1. 2016 od 16.00 hodin – Chotýšany

Program:

1. Zahájení zasedání

2. Návrh ověřovatelů zápisu ze zasedání: Bohuslav Kovář, Marie Matoušková

3. Volné téma

- **efektivní využívání mailových schránek**
  - principy úložišť mailových zpráv,
  - efektivně využívat schránky,
  - odesílat zprávy o rozumné velikosti,
  - sledovat velikost schránky a mazat nepotřebné zprávy, případně je archivovat,
  - skenovat dokumenty s rozumným rozlišením,
  - větší soubory odesílat přes úschovny dat,
  - zálohovat si data v PC ,
  - plánovat si obnovu PC minimálně po 5ti letech
- **setkání zástupců obcí regionu Posázaví**, které se uskuteční dne **4. 2. 2016 od 10 hodin** v zasedací místnosti společnosti Posázaví o.p.s., Masarykovo náměstí 1, Benešov (Piaristická kolej).
  - sociální oblast 10:00–12:00 hodin,
  - Úřad práce Benešov 12:30–13:00 hodin,
  - Setkání s novým vedením města Benešov: starostou Ing. Petrem Hostkem, MBA, místostarostou Ing. Jirím Švadlenou a místostarostkou Natašou Brukovou 13:00–14:00 hodin
- **soutěžní ankety Dřevěná stavba roku pod křídly Nadace dřevo pro život** poplatek na dílo 3 000,- Kč. Uzávěrka soutěžní ankety je 12. 2. 2016.

4. Úprava rozpočtu – rozpočtové opatření č. 1

- úprava spočívá v nastavení financování provozu kanceláře v souvislosti s vodovodem z ÚN Želivka pro obce Ostředek, Vranov, Teplýšovice, Čakov a Divišov. Obce si z předložených variant vybraly variantu .....
- druhou úpravou se nastavuje příjmová část DSO u obcí Chotýšany a Všechny. Z důvodu navýšení obyvatel ve jmenovaných obcích dochází k navýšení příspěvku dle stanov DSO.

Úprava rozpočtu bude projednána na dalším zasedání DSO.

5. Granty a dotace

Udržování a obnova kulturního dědictví venkova pro rok 2016 – do 15. března 2016

Vyhlašovatel: Ministerstvo zemědělství

16. A. Údržba a obnova stávajících kulturních prvků venkovské krajiny

Žadatel: obce do 5000 obyvatel, spolky (sdružení) a nadace, které mají působnost delší než 2 roky, zájmová sdružení právnických osob, obecně prospěšné společnosti, vlastník objektu, vlastník pozemku (skupina vlastníků – jejich zástupce) na němž objekt stojí, uživatel pozemku, na němž objekt stojí

Na co je možné žádat:

Podpora údržby a obnovy stávajících památných staveb a objektů kulturně-historických hodnot v extravilánu i intravilánu obcí do 5000 obyvatel, které nejsou chráněnými kulturními památkami s předmětem ochrany podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů.

Jedná se o typ objektu: kaplička, křížová cesta, zvonička, boží muka, smírčí a jiné kříže, exteriérové sochy a sousoší, hřbitovy a hřbitovní zdi, kostely s výjimkou objektů nacházejících se na soukromých oplocených pozemcích.

Součástí projektu může být i úprava doprovodné zeleně v bezprostředním okolí obnovovaného nebo upraveného objektu ve vzdálenosti max. 3 metrů od objektu v návaznosti na předmět dotace.